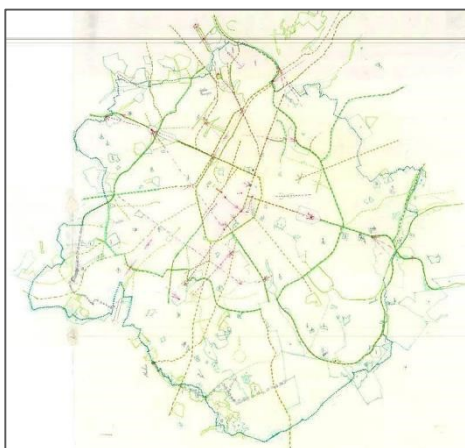

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

KONINKLIJKE COMMISSIE VOOR MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN

ACTIVITEITENVERSLAG 2017

Goedgekeurd door de KCML tijdens de voltallige zitting op 22/08/2018

Inhoudsopgave

I.	VOORWOORD VAN DE VOORZITTER	5
II.	OPDRACHTEN EN ENKELE VOORBEELDEN IN 2017	7
1.	Adviezen over beschermde goederen.....	7
	<i>Adviezen over unieke vergunningen</i>	7
	<i>Principeadviezen.....</i>	11
	<i>Adviezen uitgebracht in het kader van de opvolging van reeds uitgebrachte eensluidende adviezen</i>	14
	<i>Adviezen in het kader van plannen voor erfgoedbeheer</i>	15
2.	Adviezen over niet-beschermde goederen (vrijwaringszone, inventaris, vóór 1932).....	16
3.	Adviezen over stadsplanning	19
	<i>De strategische plannen</i>	19
	<i>De bestemmingsplannen</i>	20
4.	Adviezen over stedenbouwkundige verordeningen	21
5.	Adviezen over vrijwaringsvoorstellen (bescherming of bewaring)	21
6.	Adviezen over wettelijke aspecten.....	24
7.	Aanbevelingen	24
8.	Wettelijke termijnen die het BWRO aan de KCML oplegt	24
9.	Begeleiding van projecten, bezoeken, vergaderingen, werkgroepen	25
10.	Vertegenwoordiging van de KCML in de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie (GOC).....	25
III.	ENKELE CIJFERS	26
	Synthese van de verschillende adviezen door de KCML uitgebracht in 2017	26
IV.	EEN MULTIDISCIPLINAIR TEAM VAN LEDEN EN EEN VAST SECRETARIAAT	27
1.	18 multidisciplinaire leden	27
	<i>Samenstelling van de KCML tot half september 2017</i>	28
	<i>Samenstelling van de KCML vanaf half september 2017</i>	28
	<i>Taken uitgevoerd door de leden van de KCML.....</i>	29
	<i>Waarnemers in 2017.....</i>	30
2.	Vast secretariaat.....	31
	<i>Samenstelling van het vast secretariaat van de KCML in 2017.....</i>	31
V.	BUDGET	32
VI.	VOORUITZICHTEN VOOR 2018	33
1.	Een hernieuwd multidisciplinair team	33
2.	Reflectie over het stedelijk erfgoed-stadlandschap.....	33
3.	De zesde staatshervorming – roerend en immaterieel cultureel erfgoed.....	33
4.	De 18 ^e herziening van het BWRO: herziening van het kader van het eensluidend advies van de KCML	33
5.	Verhuizing naar het gebouw “Arcadia”	33
6.	Voldoende middelen, vooral menselijke middelen	34
VII.	BIJLAGEN	35
1.	Overzicht van de aanvragen tot unieke vergunning die in 2017 bij de KCML zijn ingediend.....	35
2.	Overzicht van de voorafgaande adviezen	39
3.	Overzicht van de vragen tot aanvullende informatie.....	40
4.	Overzicht van de dossiers behandeld in het kader van de opvolging van eensluidende adviezen.....	40
5.	Overzicht van de aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning	41
6.	Overzicht van de adviezen uitgebracht in het kader van vrijwaringsprocedures	52
7.	Overzicht van de bezoeken en vergaderingen in 2017	53

I. VOORWOORD VAN DE VOORZITTER

De samenwerking van de KCML met de Gewestelijke Administratie, de Directie Monumenten en Landschappen en de Directie Stedenbouw blijft zijn vruchten afwerpen. Met Brussel-Mobiliteit en met de MIVB moet er nog een aanzienlijke inspanning worden geleverd, hoewel ook daar inmiddels de eerste stappen zijn gezet.

In 2017 werd de Commissie grondig hernieuwd, met maar liefst de helft van haar leden! Het is in het kader van deze hernieuwing dat Marie-Laure Roggemans, voorzitter van midden 2011 tot midden 2017, haar mandaat neerlegde.

Nog in 2017 werd de hervorming van het BWRO goedgekeurd. Het eensluidend advies van de KCML bleef behouden, vooral dankzij de steun van het middenveld. De hervorming van het BWRO reikt echter veel verder, met name op het vlak van de stedenbouwkundige reglementen en de invoering van de "Richtplannen van Aanleg" (RPA), die de uitvoering van de grote regionale projecten moeten vergemakkelijken. De KCML hoopt dat het erfgoed een van de prominente aandachtspunten zal vormen van deze nieuwe instrumenten, waaraan ze graag zal meewerken.

In 2017 konden we ook het ontwerp van GPDO bestuderen: het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling. Belangrijk is dat dit plan een erfgoed-component bevat, iets wat niet meer was voorgekomen sinds het eerste GewOP uit 1995! Na het openbaar onderzoek hebben de gespecialiseerde instanties – waaronder de KCML – en de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie het ontwerp grondig doorgelicht met het oog op eventuele verbeteringen. Samen met de DML blijven we ter beschikking van de Minister-President om hem te helpen het transversale erfgoedluik te verbeteren en te versterken.

De toekomst

Het erfgoed beperkt zich niet tot de beschermde of op de bewaarijst ingeschreven gebouwen en landschappen. Het omvat ook het stadsweefsel en de openbare ruimte. Het Gewest hield daar indertijd al rekening mee, toen men in het Gewestelijk Bestemmingsplan de GCHEWS introduceerde : Gebieden van Culturele, Historische, Esthetische Waarde of voor Stadsverfraaiing alsook de Structurerende Ruimten. Het ontwerp van GPDO voorziet in de uitbreiding van deze concepten tot andere delen van het Stadsgewest.

Wat het meer operationele luik betreft, staan we aan de vooravond van een omwenteling in het functioneren van de stad, en centraal daarin: de ingrijpende wijziging in de manier waarop we de openbare ruimten willen gebruiken. De idee van "de auto eerst", die 1956 algemeen werd verspreid via het veelbesproken "Brussel, kruispunt van het Westen", heeft stilaan afgedaan. Onder druk van het huidige milieubewustzijn, worden we genoopt tot een radicale verandering, waarbij niet alleen moet worden gestreefd naar een nieuw evenwicht tussen de verschillende vervoersvormen – de doelstelling van Good Move – maar ook rekening wordt gehouden met andere manieren om de openbare ruimte te benutten: wandelen, recreatie, het groene netwerk... Het middenveld en de verenigingswereld zijn al in actie gekomen op dat gebied, en vaak nemen de gemeenten de fakkel met succes over.

Helaas blijven veel projecten die op deze evolutie willen inspelen beperkt tot gedeeltelijke aanpassingen die zich al te vaak uitsluitend op mobiliteit toespitsen en onvoldoende rekening houden met de structuur en het landschap van de stad, zoals de nieuwe fietspaden op de Kleine Ring. Datzelfde geldt voor beter bewaarde openbare ruimten als de Louis Bertrandlaan, of de Huart-Hamoirlaan en de Rigasquare in Schaarbeek.

Nochtans dragen de openbare ruimten aanzienlijk bij tot de positieve beleving en de herwaardering van de stad. Ze zijn ons voornaamste erfgoed. Veel openbare ruimten zijn trouwens wezenlijke bestanddelen van het groene en blauwe gewestelijke netwerk: de Grote Ring, de Kleine Ring, de Tervurenlaan, de centrale boulevards, de Leopold II-laan, de historische verkeerswegen in het centrum, de dorpskernen ...

Hoewel het thema van het landschap dikwijls ter sprake komt, wordt het in de praktijk al te vaak vergeten. Elk ontwerp zou moeten uitmonden in een herwaardering van het landschap op maat van de stad.

In 2018 moet een betere samenwerking tot stand komen met de verschillende partners, waaronder Brussel-Mobiliteit, de BMA of de gemeenten, en dit zodra de opties voor ruimtelijke ordening wordt vastgelegd. Dit is vandaag te zelden het geval. De door het BWRO geïntroduceerde projectvergadering moet constructieve uitwisselingen bevorderen vanaf de opstart van de projecten, in het belang van alle betrokken partijen: de stad, de beleidsvoerders en de aanvragers.

Een ander thema is het respect voor het hedendaagse erfgoed, zijn behoud en zelfs zijn reconversie. Sommige cases zijn makkelijk te identificeren, zoals de gebouwen van La Royale Belge of de CBR, of nog het Citroën-gebouw. Maar er zijn complexere gevallen, zoals La MÉMé of de Vriendschapswijk, meteen ook sleutelmomenten in de sociale evolutie van het land; de vrijheid na mei '68 in het eerste geval, de integratie van mindervaliden – men had het toen nog niet over 'PBM' – in het maatschappelijke leven in het tweede. Behoren deze maatschappelijke aspecten ook tot ons immaterieel erfgoed?

2018 is tot slot ook het jaar van een nieuwe verhuizing, ditmaal naar de Kunstberg. We zijn ervan overtuigd dat dit alle voorwaarden zal verenigen om ons werk optimaal verder te zetten, in nauwe samenwerking met de Directie Monumenten en Landschappen, de Directies Stedenbouw en Stadsvernieuwing.

Christian FRISQUE

*Waarnemend Voorzitter
van de Koninklijke Commissie
voor Monumenten en Landschappen*

II. OPDRACHTEN EN ENKELE VOORBEELDEN IN 2017

De KCML is een adviesorgaan. Op vraag van de Regering of op eigen initiatief brengt zij advies uit aan de Regering over de bescherming en het behoud van het onroerend erfgoed.

De Commissie ziet toe op de oordeelkundige herbestemming van dit erfgoed als het niet meer wordt gebruikt, evenals op het behoud van een coherent stedenbouwkundig kader. Het BWRO en zijn toepassingsbesluiten bepalen de bevoegdheden en de samenstelling van de Commissie. De interne organisatie en de werking van de KCML worden vastgelegd bij artikel 11 van het BWRO, door de toepassingsbesluiten van 8 maart 2001 en van 8 januari 2003, alsook door huishoudelijk reglement dat de Regering op 03/06/2004 goedkeurde.

De hoofdopdracht van de KCML bestaat in het uitbrengen van collegiale adviezen, zowel over beschermingsvoorstellen als over aanvragen voor werken aan al dan niet beschermde goederen. De Commissie kan eveneens het initiatief nemen om haar bevindingen over erfgoedkundige thema's aan de Regering voor te leggen. Ze kan aanbevelingen formuleren over actuele onderwerpen die bijzondere aandacht verdienen.

1. ADVIEZEN OVER BESCHERMDE GOEDEREN

Adviezen over unieke vergunningen

In het geval van een beschermd of op de bewaarijst ingeschreven goed (waarvoor de onderzoeksprocedure loopt of dat definitief beschermd is), zijn alle uit te voeren werken onderworpen aan een unieke stedenbouwkundige vergunning. In het Brussels Gewest heeft de unieke vergunning betrekking op zowel stedenbouwkundige als erfgoedkundige aspecten. De aanvraag wordt ingediend bij de administratie, Brussel Stedelijke Ontwikkeling, en omvat een stedenbouwkundig en een erfgoedkundig deel. De gemachtigde ambtenaar levert de stedenbouwkundige vergunning af in naam van de Regering. De gedetailleerde lijst van de documenten waaruit een volledig dossier voor de aanvraag van unieke vergunning moet bestaan, is vastgelegd bij het toepassingsbesluit van 12 december 2013.

Nadat ze het advies van de directie Monumenten en Landschappen over het betreffende dossier heeft ontvangen, raadpleegt de directie Stedenbouw de KCML voor de dossiers die dit vereisen*. De Commissie brengt dan een advies uit dat "eensluidend" is (m.a.w. dwingend) voor de beschermde delen. Dit betekent dat de vergunning slechts door de gemachtigde ambtenaar van de Regering kan worden afgeleverd onder voorbehoud van de voorwaarden uiteengezet in het advies van de Commissie. In geval van een ongunstig advies kan de vergunning niet worden afgegeven (voor de beschermde delen). In geval van geschil kan tegen de unieke vergunning een beroep worden ingesteld bij het Stedenbouwkundige College en dan bij de Regering.

** Onder bepaalde voorwaarden is het advies van de Commissie niet vereist voor onderhoudswerken of voor ingrepen van geringe omvang (lichte restauratiewerken waarvan de lijst is vastgesteld bij Regeringsbesluit van 7/5/2011) waarvoor een vergunning hetzij niet vereist is, hetzij aan het oordeel van het bestuur wordt overgelaten.*

Enkele voorbeelden:

➤ Reconversie van de voormalige Hippodroom van Bosvoorde en de uitvoering van het project Drohlme.

Tijdens haar zitting van 04/10/2017 bracht de KCML een gunstig eensluidend advies onder voorbehoud uit over de uitvoering van het project Drohlme op de site van de Hippodroom van Bosvoorde, een deel van het als landschap beschermde Zoniënwoud.

Dit grootschalige project, dat al sinds 2015 ter studie ligt, vormt de eerste fase in de aanleg van een park voor actieve vrijetijdsbesteding waar activiteiten m.b.t. cultuur, sport, ontspanning en natuur zullen worden aangeboden. Na een eerste onderzoek in 2016 werd het project gewijzigd.

De KCML staat gunstig tegenover de ontwikkeling van activiteiten bestemd voor een breed familiepubliek en tegenover de identificatie van de Hippodroom als toegangspoort tot het Zoniënwoud zoals bepaald in het richtschema van het Zoniënwoud. De Commissie is verheugd dat de emblematische gebouwen van de site zijn gerestaureerd volgens de regels van de kunst, dat ze hun oude luister hebben teruggevonden en dat hun een nieuw leven kan worden gegeven.

Toch meent de Commissie dat, ondanks wijzigingen ten opzichte van de versie van 2016 en ondanks de bereidheid om de activiteiten die het schadelijkst zijn voor het milieu te groeperen aan de kant van de Terhulpensesteenweg, het programma te invasief is voor het landschap en het milieu (beschermde landschap en bescherming Natura 2000). Hoewel de ludieke en recreatieve activiteiten centraal staan in de aangevraagde inrichting, houden ze niet noodzakelijkerwijs verband met de natuur, en de KCML betreurt dit. Nochtans is een van de doelstellingen van het project Drohlme tegemoet te komen aan de verwachtingen van de Brusselaars op het gebied van groene en recreatieve ruimten en bij te dragen tot de sensibilisering van de stadsbewoners voor de natuur. De krachtlijnen van het ontwerp moeten dan ook verenigbaar zijn met een respectvol gebruik van het beschermde landschap en met het uitzonderlijk natuurlijk milieu dat een "toegangspoort" tot het Zoniënwoud moet worden. De KCML heeft dus zone per zone belangrijk voorbehoud bij het ontwerp geformuleerd.

© Drohlme

➤ Restauratie van de Jean-Félix Hap Tuin – Waversesteenweg, Oudergemlaan en Louis Hapstraat in Etterbeek.

Tijdens haar zitting van 29/11/2017 bracht de KCML een gunstig eensluidend advies onder voorbehoud uit betreffende de restauratie van de Jean-Félix Hap Tuin in Etterbeek, die in 2000 als landschap werd beschermd.

De KCML verheugt zich over de doelstelling om de Jean-Félix Hap Tuin te herwaarderen ten behoeve van de buurtbewoners. Ze steunt het project in grote lijnen maar brengt een belangrijk voorbehoud uit en dringt aan op een minder ingrijpend ontwerp dat meer rekening houdt met de erfgoedwaarde van het park, zijn landschappelijke en pittoreske kenmerken, zijn identiteit als afgesloten en intieme tuin, bomen en plantendek. De Jean-Félix Hap Tuin – merkwaardig verscholen voor de omliggende stad – werd

ontworpen als een intieme, verborgen ruimte die de bezoekers afzondering, schoonheid en rust biedt. De KCML staat dan ook afwijzend tegenover de aanleg van een open en schaarser beplante tuin die een makkelijker inkijk vanaf de omringende openbare ruimte schept. Het behoud van dit groene eiland in hartje Etterbeek moet verzekerd blijven. Dit is niet onverzoenbaar met de openstelling van het park voor het publiek. In dat opzicht bevestigde de KCML haar voorafgaand advies om de steenbekleding van het talud aan de Louis Hapstraat te bewaren. Ze heeft tevens gevraagd de prieeltjes beter te bestuderen voordat de werken beginnen, en maatregelen te treffen om te beletten dat de ruïne van het Kasteel Hosnaegel nog verder zou aftakelen.

KCML © BSE

- **Dokter Kubornstraat, 6 tot 8 en 10 te Anderlecht: sloop van een voormalige garage en bouw van woningen en een kinderdagverblijf, gedeeltelijk gelegen in het beschermd landschap van de veeartsenijschool.**

Tijdens haar zitting van 21/06/2017 heeft de KCML een ongunstig eensluidend advies betreffende dit project uitgebracht.

De afwijzing betrof de overmatige verdichting van het terrein gezien zijn erfgoed- en stedenbouwkundige context. De Commissie betreurt de brede omvang en het feit dat de geplande bouwwerken zich te dicht bij het beschermd opzichtershuis bevinden. Ze betreurt eveneens dat een dergelijk project wordt ontwikkeld zonder landschappelijke compensatie voor de verloren

groene ruimte. Ook is het jammer dat het ontwerp in de periode tussen opeenvolgende ontwerpen (2007, 2008 en 2017) niet verbeterd werd, rekening houdend met de stedenbouwkundige evolutie van deze zone van Brussel.

Sindsdien zijn op verzoek van de bouwheer en van de studie bureaus twee nieuwe vergaderingen georganiseerd om tot een gunstige uitkomst voor dit project te komen.

© Google Earth

- **Gemeentehuis van Sint-Lambrechts-Woluwe – Paul Hymanslaan, 2: restauratie interieur.**

Tijdens haar zitting van 23/08/2017 sprak de KCML zich gunstig uit over de intentie tot herwaardering van het gemeentehuis en dit door de toevoegingen van geringe waarde te verwijderen die na de bouw van dit opmerkelijke art-decogebouw plaatsvonden (arch. J. Diongri, 1935): wijziging van de loketten, aanpassing van de borstweringen, herstel van het granito en herschilderen.

De KCML verzet zich niet tegen de verbouwing van de cafetaria en tegen de aanpassingswerken om het

niveau -1 toegankelijk te maken voor PBM, voor zover die de inrichting van Diongri respecteren. De KCML staat echter wel afwijzend tegenover de installatie van de nieuwe balie in de gang rechts van de ingang, alsook tegen de plaatsing van nieuwe verlaagde plafonds voor de integratie van een nieuwe verlichting. Deze ingrepen, die heel zichtbaar zijn en niet passen in de architectuur van J. Diongri, verstoren de leesbaarheid van de oorspronkelijke ruimtelijke indeling en afwerking.

KCML © BSE

➤ **Rousseaulaan – Dudenpark te Vorst: restauratie van de boomgroepen en vellen van bomen.**

Tijdens haar zitting van 11/01/2017 bracht de KCML een gunstig eensluidend advies onder voorbehoud uit betreffende de restauratie van de boomgroepen en het vellen van 53 bomen.

Deze ingrepen maakten deel uit van fase 1 van de uitvoering van het beheersplan. De aanvraag is opgenomen in het richtschema opgesteld op basis van het beleidsplan dat de KCML in 2014 goedkeurde. De KCML verdedigde het principe van een globale restauratie van het park, met inbegrip van de geïdentificeerde erfgoedelementen (gebouwen en kiosken), de paden, enz. Deze geleidelijke restauratie verloopt gelijktijdig met de verjonging van de 13 geïdentificeerde boomgroepen. De KCML dringt aan op een uitbreiding van het aantal plantensoorten en stelt begeleidende maatregelen voor om erosie tegen te gaan en de jonge planten te beschermen. Ze vraagt op de hoogte te worden gehouden van het bilan dat men na deze eerste fase van de werken zal kunnen opmaken.

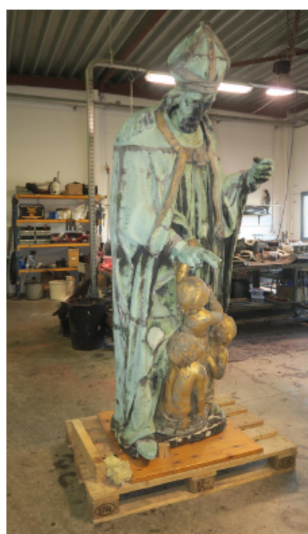
Kaart © Leefmilieu Brussel

➤ **Huis De Vos – Grote Markt 7 te Brussel: restauratie van het standbeeld van Sint-Niklaas en vervaardiging van een kopie.**

Volgend op het principeadvies uitgebracht tijdens de zitting van 20/04/2016, heeft de KCML tijdens haar zitting van 22/02/2017 een gunstig eensluidend advies onder voorbehoud uitgebracht betreffende het plan voor de restauratie van het standbeeld van Sint-Niklaas en de vervaardiging van een kopie.

Ze vraagt de oprichting van een gespecialiseerd begeleidingscomité, zowel voor de opvolging van de

restauratie (nieuw geraamte, reinigingstests, reparaties en retouches) en de opstelling van het beeld in de Sint-Niklaaskerk, als voor de vervaardiging van een kopie in gegoten brons (monsters van verguldsels en patina, afdruk van het origineel – 3D-opmeting) en de plaatsing ervan op de geveltop van het gebouw.

KCML © BSE

Principeadviezen

Voor een vlot verloop van de aanvragen voor werken aan al dan niet beschermd ergoed, moedigt de KCML de aanvragers aan om de Commissie al van in het beginstadium te raadplegen over de principes en de grote lijnen van de geplande ingrepen. Dat betekent ook dat hen wordt aangeraden om in een vroeg ontwerpstadium aanvragen tot voorafgaand advies in te dienen. Dit proces is des te noodzakelijker daar de unieke vergunning niet altijd de gewenste soepelheid in de administratieve behandeling van de dossiers mogelijk maakt. De ervaring leert dat de **principeadviezen**, gecombineerd met voorbereidende vergaderingen, een positieve impact kunnen hebben op zowel de kwaliteit van de ingrepen als het goede verloop van het project.

Dankzij deze adviezen kunnen bepaalde opties indien nodig snel worden bijgestuurd en kunnen geschikte oplossingen worden gevonden vooraleer een volledig aanvraagdossier tot unieke vergunning wordt ingediend. In haar adviezen vestigt de KCML de aandacht van de projectontwerpers vaak op het aanvullende vooronderzoek dat ze nog dienen uit te voeren voordat ze de unieke vergunning aanvragen.

Enkele voorbeelden:

➤ **Stadhuis van Sint-Gillis – Maurice Van Meenenplein, 39 te Sint-Gillis: uitwerken van een richtplan.**

In februari 2017 heeft de KCML een gunstig principeadvies uitgebracht betreffende het richtplan (opgesteld in overleg met de gemeentelijke diensten) voor het stadhuis van Sint-Gillis (binnen en buiten). Het stadhuis van Sint-Gillis, dat op 8 augustus 1988 in zijn totaliteit als monument werd beschermd, werd in Franse en Vlaamse renaissancestijl opgetrokken naar de plannen van de architecten Albert Dumont en Auguste Hebbelynck. Het werd in 1896 ontworpen en in 1904 ingehuldigd. Dit opmerkelijke architecturale werk bevat een reeks indrukwekkende kunstwerken besteld bij toonaangevende kunstenaars uit die tijd (E. Broerman, A. Ciamberlani, I. en H. De Rudder, J. de Lalaing, J. Dillens, F. Knopff, enz.). Op basis van de inzichten in de algemene organisatie van het stadhuis, de kennis van haar historische evolutie, de conserveringsstaat van de lokalen en een diagnose van de vastgestelde problemen, behoeften,

technieken, enz., stelt het ontwerp van richtplan verschillende ingrepen voor de herinrichting en de restauratie van het stadhuis voor. Het is de bedoeling een operationeel en beheerskader te scheppen dat aan de huidige en toekomstige behoeften tegemoetkomt met respect voor de grote erfgoedwaarde van het beschermde goed. De kwaliteit van het ontwerp van richtplan berust op een intelligente structuur, een nauwgezette analyse en een goed begrip van de uitdagingen en de te bereiken doelstellingen. De KCML feliciteert het College van de gemeente Sint-Gillis voor het uitstekende werk dat het heeft geleverd. Ze moedigt het College aan dit plan onverwijld uit te voeren en er systematisch op terug te vallen tijdens de voorbereiding van alle ingrepen aan het stadhuis. Ze heeft tevens aan het College voorgesteld dit document te verspreiden als voorbeeld voor het opstellen van richtplannen.

© Gemeente Sint-Gillis

- **Koninklijk Muziekconservatorium – Regentschapsstraat, 30 te Brussel: terugkeer naar de oorspronkelijke vernisafwerking van het buitenschrijnwerk, in plaats van herschilderen.**

Het uitzonderlijke van gesneden hout en "spiegelglas" gemaakte raamwerk van het Koninklijk Muziekconservatorium bevindt zich in een verregaande staat van verval. Dit noodzaakt een dringende ingreep die niet kan wachten op de uitwerking van het dossier voor de restauratie van het gehele Conservatorium, dat door Beliris wordt geleid. De KCML verheugt zich over het initiatief van de betrokken vzw om het uitzonderlijke buitenschrijnwerk van het Conservatorium te redden, omdat dit bijdraagt tot de herwaardering

van dit belangrijke erfgoed. Uit een stratigrafische studie is gebleken dat het raamwerk oorspronkelijk van een geverniste afwerking werd voorzien, voordat het enkele jaren later werd beschilderd. In september 2017 sprak de KCML zich uit voor de terugkeer naar de geverniste afwerking van het schrijnwerk, en dus naar de oorspronkelijke toestand. Ze staat achter de keuze van een glanzend vernis waarvan de test afdoende is gebleken.

KCML © BSE

- **Terhulpensesteenweg, 185 te Watermaal-Bosvoorde – CBR-gebouw: reconversie tot woningen.**

Tijdens haar zitting van 15/03/2017 onderzocht de KCML een project voor de herbestemming van het kantoorgebouw tot woningen.

De statutaire zetel van de Cimenteries Belges Réunies (arch. C. Brodski en M. Lambrichs, 1967-70) is een fraaie illustratie van de moderne en modulaire architectuur uit die tijd, met onder meer de resoluut avant-gardistische toepassing van elementen in sierbeton. De gevels zijn opgebouwd uit identieke modules in sierbeton met gebogen lijnen en dubbel koperkleurig glas met spiegeleffect. Te vermelden is ook het meubilair dat speciaal voor het gebouw werd ontworpen door Jules Wabbes, evenals de door René Péchère ontworpen tuin.

Het project roept de fundamentele vraag op rond de integriteit van het gebouw. Volgens de KCML brengt

het herbestemmingsproject de leesbaarheid van het gebouw in zijn architecturale en landschappelijke integriteit ernstig in het gedrang. Om tot een optimale oplossing voor het voortbestaan van het gebouw met een duurzame functie te komen, moet een evenwicht worden gevonden tussen de integriteit en authenticiteit enerzijds en, anderzijds, de redelijke opties voor zijn modernisering en herbestemming. Deze problematiek – namelijk de grenzen van ingrepen m.b.t. het al dan niet herbestemmen van een beschermd kantoorgebouw – zal in de nabije toekomst wellicht steeds vaker voorkomen. Daarom besliste de KCML, zich bewust van haar jurisprudentiële rol en om het project in al zijn erfgoedkundige en technische dimensies te benaderen, beslist advies in te winnen bij op dit gebied erkende experts.

© BSE

➤ **Overdekte veemarkt van Kuregem – Ropsy Chaudronstraat, 24 te Anderlecht: plaatsing van een flexibele zonwerende folie op de daken.**

De overdekte veemarkt werd ingehuldigd in 1890. Ze behoort tot een complex n.o.v. architect E. Tirou van eind 19e eeuw, dat van 1895 tot 1908 werd gewijzigd door architect H. Rieck. Momenteel wordt hiervoor een algemeen restauratieplan uitgewerkt. Tijdens haar zitting van 10/05/2017 heeft de KCML zich gunstig uitgesproken over de plaatsing van een dunne, flexibele zonwerende folie op de daken van de voormalige slachthuizen. Met hun grote en uniforme vlakken zijn deze daken hiervoor uitermate geschikt. Dit flexibele en dunne materiaal laat overigens toe de vorm en het profiel van de daken perfect te volgen zonder zichtbare extra dikte. De donkere kleur verzekert daarenboven een harmonieuze integratie in het landschap. Hier kunnen erfgoedkundige en

energetische dimensies dus perfect samengaan binnen eenzelfde coherent project.

De KCML staat echter afwijzend tegenover het idee om de zonwerende folie slechts gedurende een overgangperiode te plaatsen, in afwachting van de restauratie van de daken. De installatie van de folie noodzaakt immers de herstelling, of zelfs vervanging, van de huidige dakdichting en het rendement op investering zou 10 jaar bedragen. Daarnaast doet de voorgestelde demontering vragen rijzen omtrent zowel technische aspecten als de garanties. Daar het gebouw zich uitstekend leent voor de plaatsing van zonwerende folies, pleit de KCML ze te integreren in het algemene restauratieproject voor de voormalige slachthuizen.

Wim Robberechts © BSE

➤ **Weldoenersplein te Schaarbeek: heraanleg van de buitenste stoepen van het plein.**

De aanvraag heeft betrekking op de heraanleg van de buitenste trottoirs van het plein; de restauratie van het midden van het plein en van het monument zou in een latere fase worden uitgevoerd. De KCML betreurt deze opsplitsing van het project, gezien het unitaire karakter van dit opmerkelijke stedenbouwkundige geheel. Ze stelde daarom een ontmoeting voor met vertegenwoordigers van de KCML, van de DML, van de gemeente, van de ontwerpers en van de MIVB, om het project te bespreken. Tijdens haar zitting van 18/10/2017, formuleerde de KCML opmerkingen en drong ze aan op de erfgoedkundige samenhang en de duurzaamheid van het project. Ze vroeg de MIVB-haltes te rationaliseren, de leesbaarheid van de gevels zo weinig mogelijk te verstoren en een teveel aan stadsmeubilair te vermijden. De KCML opteert voor een symmetrische aanplanting van de bomen

(en niet in functie van de parkeerplaatsen), op een redelijke afstand van de hoekgebouwen, waarvan de zichtbaarheid essentieel is voor de stedelijke scenografie van het plein. Ze vraagt de mogelijkheid te onderzoeken om extra bomen te planten, zoals in de oorspronkelijke toestand, en naar de oorspronkelijke groenperken terug te keren met een bekleding die aan het gebruik is aangepast; om de geplande fietsbeugels te verplaatsen en hun aantal eventueel te verminderen; om zoveel mogelijk bestaande zandsteentegels te hergebruiken; om de trottoirs en de trottoiruitstulpingen symmetrische tracés te geven om de leesbaarheid van het plein te vrijwaren; om het stadsmeubilair, en met name de anti-parkeerpaaltjes, tot het strikte minimum te beperken om een te groot beslag op de ruimte van het plein te vermijden.

© BSE

Adviezen uitgebracht in het kader van de opvolging van reeds uitgebrachte eensluidende adviezen

Sommige adviezen kaderen in de **opvolging van reeds uitgebrachte eensluidende adviezen**. In dat geval formuleert de Commissie doorgaans aanvullende opmerkingen of nuances bij de eerder uitgebrachte adviezen. Deze adviezen zijn doorgaans het antwoord op vragen die de medewerkers van de cel Werken van de directie Monumenten en Landschappen (DML) formuleren wanneer ze worden geconfronteerd met wijzigingen of onvoorziene omstandigheden tijdens de werken. De adviezen begeleiden ook de uitwerking van plannen in het kader van een aanvraag tot een wijzigingsvergunning.

Een voorbeeld:

- **Gemeentehuis van Sint-Joost-ten-Node – Sterrenkundelaan, 13: restauratie van het raamwerk aan de binnenplaats in plaats van zijn vervanging, en schrapping van de isolatie.**

Tijdens haar zitting van 13/09/2017 heeft de KCML een gunstig principeadvies onder voorbehoud uitgebracht, voorafgaand aan de indiening van een wijzigingsvergunning.

Ter herinnering: de unieke vergunning die op 17/06/2015 werd afgeleverd, had betrekking op de restauratie van de bouwschil en op de verbetering van de energieprestaties. Het project voorzag in de restauratie en de gedeeltelijke vervanging van het raamwerk, met gebruik van enkel gelaagd glas of dun dubbel glas, alsook in een lichte reiniging van de gevels en in de isolatie van de gevels van de binnenkoeren. Naarmate de werken vorderden, werden wijzigingen aangevraagd. De KCML steunt het voorstel om af te zien van de buitenisolatie van de

gevels die uitgeven op de grote binnenplaats, evenals van de vervanging van het raamwerk, dat in de plaats daarvan zal worden gerestaureerd en aangepast via de plaatsing van dun dubbel glas. Ze staat gunstig tegenover een ondoorschijnende behandeling van de borstweringen van de moderne gevel aan de Verbondsstraat maar vraagt dat dit zou inpassen in de algemene behandeling van de beglazing. Tot slot staat de KCML afwijzend tegenover de reproductie van het zeefdrukglas met het gemeentelijk wapen (Sterrenkundelaan en de Bériotstraat waar het zeefdrukwerk ontbreekt) en verkiest ze de demontage van het bestaande zeefdrukwerk en de herplaatsing ervan op de nieuwe beglazing.

© Gemeente Sint-Joost-ten-Node

Adviezen in het kader van plannen voor erfgoedbeheer

Het BWRO voorziet in de mogelijkheid beheersplannen voor erfgoed uit te werken voor beschermde landschappen of grote gehelen. Het plan voor erfgoedbeheer is een globaal beheersinstrument waarvan de bepalingen verordenende waarde hebben. Het beoogt het coherente, harmonieuze en homogene beheer van een geheel van goederen die tot het onroerend erfgoed behoren.

Artikel 242 van het BWRO machtigt de Regering om, "hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van een derde, een beheersplan voor erfgoed vaststellen voor een geheel, een gebouw met meerdere verdiepingen of een landschap [...] met het oog op een harmonisch behoud van dit goed". Het plan bepaalt ook de doelstellingen voor het behoud die moeten worden bereikt, de middelen en werken om dit mogelijk te maken, en de globale beheersvoorwaarden. Dit instrument maakt het onder meer mogelijk een vrijstelling van vergunning voor de erin beschreven werken te verkrijgen, op voorwaarde dat het bestuur hiervan op de hoogte is gebracht zodat ze de conformiteit ervan met het plan voor erfgoedbeheer kan controleren.

In het kader van de plannen voor erfgoedbeheer wordt de KCML een eerste keer geraadpleegd voorafgaand aan de uitwerking van het plan (art. 242/3), en nadien over het ontwerpplan zelf (art. 242/8).

2. ADVIEZEN OVER NIET-BESCHERMDE GOEDEREN (VRIJWARINGSZONE, INVENTARIS, VÓÓR 1932)

Een ander belangrijk deel van de adviezen die de Commissie uitbrengt, betreft de werken aan gebouwen of landschappen die niet beschermd zijn en niet op de bewaarijst zijn ingeschreven. Deze adviesaanvragen gaan uit van de gemeenten of van het gewestelijk bestuur. Ze zijn verplicht voor goederen die gelegen zijn in de vrijwaringszone van een beschermd goed (BWRO, art. 228 en art. 237 §1) en facultatief voor goederen die in de inventaris zijn opgenomen of die van voor 1932 dateren (BWRO, art. 207). Deze adviezen van de KCML zijn niet dwingend maar indicatief. Het gaat om aanbevelingen die nuttig zijn voor het goede behoud van het niet-beschermd erfgoed en zijn onmiddellijke omgeving. De beslissing om deze aanbevelingen al dan niet te volgen, ligt bij de gemeente of bij de gemachtigde ambtenaar van de gewestelijke stedenbouwkundige directie.

Enkele voorbeelden:

- **Vergotestraat, 24-26 te Sint-Lambrechts-Woluwe: sloop van een neoclassicistisch huis, verbouwing van een huis in Beaux-Artsstijl, vellen van bomen en bouw van een appartementsgebouw met ondergrondse parkeer ruimte.**

De aanvraag betreft de sloop op nr. 24 van een neoclassicistisch huis van vóór 1899 en zijn vervanging door een standaardgebouw met 14 woningen, evenals de verbouwing en opdeling in 13 woningen van het grote herenhuis gelegen op nr. 26 (uitgevoerd in Beaux-Artsstijl door arch. A. Delalieux in 1916). Er zou worden voorzien in een ondergrondse parkeer ruimte met 28 plaatsen onder het nieuwe gebouw en gedeeltelijk onder de bestaande tuin. Deze werken noodzakelijk onder meer het vellen van twee hoogstammige bomen en een aanzienlijke inkrimping van de vegetatie, die nochtans beeldbepalend is voor de wijk.

In haar ongunstige advies van 19/4/2017 vestigde de KCML de aandacht van de gemeente op de erfgoedwaarde van deze twee huizen die zijn ingeschreven op de inventaris van het bouwkundig

erfgoed, in de directe omgeving het nr. 36 (ingeschreven op de bewaarijst) en die representatief zijn voor de inrichting van de wijk na de geleidelijke ontginning van het Linthoutbos in de tweede helft van de 19e eeuw. Huis nr. 24 is een van de zeldzame bewaarde voorbeelden van de neoclassicistische huizen die aan de pare zijde van de straat stonden. Het huis wordt nog altijd omgeven door zijn tuin, die verwijst naar de talrijke landhuizen die zich ooit in de wijk bevonden. Het gebouw in Beaux-Artsstijl stamt uit een latere verkavelingsfase van de straat en bleef tot heden perfect bewaard. De KCML dringt dus aan op de restauratie van deze twee gebouwen, die belangrijke onderdelen vormen van het kwaliteitsvolle architecturale landschap van de wijk, zodat hun intrinsieke kwaliteiten ten volle kunnen worden benut.

© Google Earth

© BSE

- **Heraanleg van gevel tot gevel van de Brusselse centrale lanen en van de langs deze as gelegen openbare ruimten.**

De aanvraag tot unieke vergunning betreft de volledige heraanleg (48.840 m²), van gevel tot gevel, van de centrale lanen, tussen het De Brouckèreplein en het Fontainasplein (allebei inbegrepen), met inbegrip van de onmiddellijke omgeving van de Beurs. De interventiezone is bestemd als GCHEWS en als structurerende ruimte in het GBP. Ze omvat de vrijwaringszones van 21 beschermde goederen, alsook een deel van de Unesco bufferzone rond de Grote Markt. De huidige versie is quasi identiek aan het

project dat de KCML in 2015 onderzocht, dus vóór de beroeps- en schorsingsprocedure betreffende de vergunning. Behalve wat de circulatie betreft, zijn er twee wijzigingen betreffende de aanleg: het opgehoogde watervlak dat was gepland in de as van de Ortsstraat is weggelaten en vervangen door fonteinen, en het model van de parkbanken werd aangepast. Daarnaast werd ook het bij de aanvraag horende milieueffectenrapport (MER) lichtjes

aangepast. Deze wijzigingen hebben nauwelijks enige erfgoed- en stedenbouwkundige impact. In deze omstandigheden, bij gebrek aan een studie van het stadslandschap en aangezien noch de nieuwe versie van de effectenstudie, noch het gewijzigde ontwerp de gewenste antwoorden en aanpassingen bevatten, heeft de KCML haar advies van 23/09/2015 over dit project ingetrokken. Ze kan niet instemmen met een onafhankelijk benadering van de centrale lanen, zonder er rekening mee te houden dat die aaneenliggend zijn ontworpen, als een belangrijke structurerende as die het noorden met het zuiden van de stad verbindt. De KCML is van mening dat dit project onderdeel had moeten zijn van een globale, hoofdzakelijk landschappelijke, denkoefening. De

stedelijke logica en de ruimtelijke kenmerken van de lanen vloeien voort uit hun monumentale schaal, hun continuïteit en ruimtelijke samenhang, en de opeenvolging van visuele sequenties van noord naar zuid. In het herwaarderingproject voor de lanen ontbreekt enig inzicht in de sterke punten van de vroegere aanleg; het project maakt het niet mogelijk opnieuw aan te knopen met de Haussmanniaanse ideeën van Suys, waardoor de geplande ingrepen niet zijn aangepast aan de monumentaliteit en de kenmerken van de lanen: grondinname, schaal, perspectieven, opeenvolgende stadsgezichten, continuïteit, rechtlijnig karakter, typologie van de bebouwing, duurzaamheid, enz.

© Google Earth

- **Washingtonstraat, 180-196 / Hector Denisstraat, 13 te Elsene: renovatieproject voor een herenhuis (nr. 180-184), sloop van een gebouw (nr. 186-196), bouw van 4 nieuwe gebouwen (58 woningen, kantoren en 72 parkeerplaatsen).**

De aanvraag betreft de renovatie van een voormalig herenhuis (gebouwd in 1912 voor graaf de Mérode en verbouwd tot kantoren en woningen), de sloop van de bijgebouwen en aanbouwen van dit pand en van een gebouw in modernistische stijl uit 1965, en de bouw van 4 nieuwe gebouwen. Het geheel is gelegen in een driehoekig huizenblok. De gebouwen zijn ingeschreven op de inventaris van het bouwkundig erfgoed en twee bomen zijn opgenomen op de inventaris van het natuurlijke erfgoed. Tijdens haar zitting van 29/11/2017 heeft de KCML ongunstig deze aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning ongunstig geadviseerd. Ze staat afwijzend tegenover de omvang van het project en de eruit voortvloeiende verdichting

als gevolg van het grote aantal voorgestelde woningen en parkeerplaatsen. Ze kan zich evenmin vinden in de voorgestelde bouwomvang die een grote impact zou hebben op het erfgoed en op de architecturale kenmerken van het huizenblok, en die de rustige omgeving en de fraaie uitzichten vanuit het Tenboschpark zou aantasten. De KCML heeft vragen bij de geplande sloop van het modernistische gebouw uit 1965, dat goed bewaard is. Weegt een dergelijke sloop- en wederopbouwoperatie qua energiebalans op tegen behoud of verbouwing? Mocht men toch de afbraak overwegen, dan zou dit gebouw trouwens beter moeten worden gedocumenteerd.

© Google Earth

➤ **Pierre Vander Biestaan – Vriendschapswijk te Sint-Pieters-Woluwe: renovatie en isolatie van de daken en gevels.**

De Vriendschapswijk is een geheel van sociale woningen, inclusief wooneenheden geschikt voor PBM, dat werd ontworpen door architectengroep AUSIA en werd uitgevoerd tussen 1974 en 1978. De wijk is gelegen naast een tuinwijk en een groep collectieve gebouwen, en omvat woonblokken en individuele huizen alsook doorlopende straten en stegen met heren en der ontmoetingsplaatsen in het hart van de openbare ruimte. De architectuur vertoont een subtiel en gevarieerde compositie vertrekkend vanuit een strakke bouwmodule en een coherente vormtaal, gekoppeld aan een heel eigen kleurenconcept. De ruimtelijke indeling van het geheel beoogt een vlotte en doeltreffende circulatie, met name voor PBM.

In haar advies over de eerste fase van het renovatieproject steunde de KCML op 21/06/2017 het principe van de vernieuwbouw en het streven naar verbeterde energieprestaties van de panden. Toch meent ze dat het huidige ontwerp de architecturale en esthetische kenmerken van de Vriendschapswijk onherroepelijk zal aantasten. De Commissie kent een grote erfgoedwaarde toe aan deze architectuur die typisch is voor de strijd die burgers eind jaren 1960 en in de jaren 1970 op het gebied van stedenbouw en architectuur leverden. Ze dringt er dan ook op aan het project te heroriënteren met meer respect voor het erfgoed en voor de identiteit en de intrinsieke kenmerken van de wijk.

© BSE

➤ **Raadsplein, 1 te Anderlecht: uitbreiding van het gemeentehuis.**

Het uitbreidingsproject voor het Anderlechtse gemeentehuis voorziet in een nieuwbouw van G+3, met een gevelbreedte van 35 meter aan het Raadsplein en de Georges Moreaustraaf. De plannen voorzien een unieke toegang tot het complex, een nieuwe parkeergarage van twee niveaus toegankelijk via de Van Lintstraat, groene ruimten binnen het huizenblok, alsook de sloop van sommige bijgebouwen en van bepaalde delen van het interieur van het gemeentehuis, en werken aan de beschermde glas-inloodramen. Tijdens haar zitting van 13/09/2017 sprak de

KCML zich uit vóór de uitbreiding op het onbebouwde terrein, maar ze bracht een ongunstig advies uit over het volume en over de architectuur van de nieuwbouw, over de te grote verdichting van het huizenblok, en over het weghalen van de ingang uit het oorspronkelijke gebouw van Van Ysendijck. De KCML pleit voor een minder invasief ontwerp dat beter rekening houdt met de bestaande architecturale context. Ze vraagt de hiërarchie van de bouwwerken te herbekijken, zowel qua opbouw als qua circulatie en aansluitingen.

Gevels Raadsplein en G. Moreaustraaf © Auteur van het project

3. ADVIEZEN OVER STADSPLANNING

Als een van de adviesorganen brengt de KCML advies uit over bepaalde plannen op het niveau van het Gewest en/of van de gemeenten en/of van een bepaalde zone.

De strategische plannen

Deze plannen moeten de territoriale strategie bepalen en vastleggen die binnen het Brussels Gewest moet worden ontplooid. Hun krachtlijnen vloeien voort uit de basisprincipes van de ruimtelijke ordening. Ze hebben geen kracht van wet en hun naleving en toepassing berusten bij de politieke overheid die ze heeft uitgewerkt.

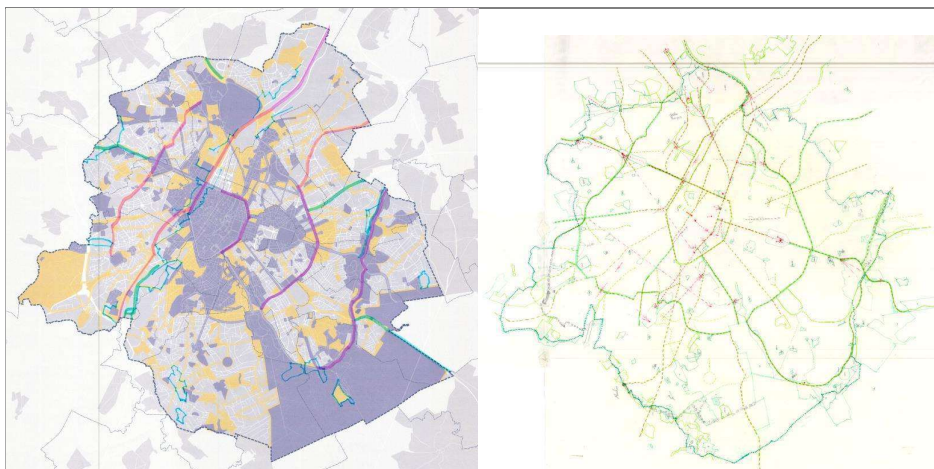
- Het Gewestelijk Ontwikkelingsplan (GewOP) behandelt het volledige grondgebied van het Gewest.
- De Gemeentelijke Ontwikkelingsplannen (GemOP) betreffen het hele gemeentelijke grondgebied.
- De richtplannen, die werden uitgedacht in het kader van het GewOP van 2002, zijn ontwikkelingsinstrumenten voor bepaalde strategische gebieden van gewestelijk belang: de GGB's (Gebieden van Gewestelijk Belang, bepaald door het GBP), de hefboomgebieden (bepaald door het GewOP), en de PGB's (Perimeters van Gewestelijk Belang).

Een voorbeeld:

Tijdens haar zitting van 22/02/2017 bracht de KCML advies uit betreffende het ontwerp van Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling. Dit GPDO maakt het mogelijk de stedelijke, erfgoed- en landschappelijke kwaliteiten die de Brusselse identiteit uitmaken, te behouden, te herstellen en te herwaarderen. Het maakt het tevens mogelijk aansluiting te vinden voor de nieuwe stedelijke structuren om de ambitieuze territoriale projecten te ondersteunen. Volgens de KCML moet dit aspect worden uitgediept in het ontwerp van GPDO. Ze stelt dan ook voor het werk verder te zetten om de nieuw ontwikkelde zones beter te verbinden met het bestaande stadsweefsel en daarbij rekening te houden met de aanwezige kenmerken, sterktes en zwaktes, hoe uiteenlopend die ook mogen zijn. Het is essentieel om daarbij te stoelen op de beschikbare hulpbronnen wil men de stedelijke, culturele, economische, sociale, historische en ecologische

ontwikkelingen ondersteunen, versterken en aanmoedigen.

De KCML vervulde de erfgoedkaart (kaart A) met de inplantingsassen van de woontorens, de invalswegen en sommige grondreserves. Hieruit blijkt dat de grote inplantingsassen van de hoogbouw samenvallen met de zichtlijnen en de erfgoedassen, wat aantoont hoe nuttig het is de gegevens boven elkaar te leggen. Daarnaast stelde de KCML een kaart op (kaart B) met de structurerende assen en de lanen afgezoomd door bomenrijen (bestaande, te versterken, nieuwe), de te beschermen uitzichten, zichtassen en panorama's, de parken en groene ruimten, het kanaal (nog uit te tekenen), enz. Hoewel deze werkdocumenten nog verder moeten worden uitgewerkt (sommige elementen ontbreken en/of zijn onvoldoende zichtbaar) illustreren zij het opzet.

Kaart A
© perspective.brussels

Kaart B
© KCML

De bestemmingsplannen

Deze plannen bepalen de functies (huisvesting, kantoor, groene ruimte, enz.) in de verschillende buurten en regelen hun geografische spreiding. Ze omvatten grafische voorschriften (bepaling van de gebieden) en schriftelijke voorschriften (wat in elk gebied mag gebeuren). De voorschriften van het plan zijn dwingend en bepalen de afgifte van de stedenbouwkundige vergunningen.

Gewestelijk niveau: het Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP)

Het Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP) vormt de referentie voor de ruimtelijke ordening in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het GBP is van kracht in het hele Gewest, het is uniek en het bepaalt een algemene indeling in gebieden. Dit belangrijke hulpmiddel voor ruimtelijke planning sluit aan bij de koers van het GewOP en kan de noodzakelijke wijzigingen aangeven die moeten worden aangebracht in de Gemeentelijke Ontwikkelingsplannen (GemOP's) en in de Bijzondere Bestemmingsplannen (BBP's).

Een voorbeeld:

- **Ontwerp van wijziging van het GBP met betrekking tot de ondergrondse Noord-Zuidverbinding van het openbaar vervoer.**

Op 13/09/2017 adviseerde de KCML het ontwerp van wijziging van het GBP met betrekking tot de Noord-Zuidverbinding van het openbaar vervoer. Het advies van de KCML was gevraagd omdat het tracé van de ondergrondse verbinding niet alleen verscheidene GCHEWS en structurerende ruimten doorkruist, maar ook meerdere vrijwaringszones van beschermde goederen. De KCML sprak zich niet uit over de relevantie van het tracé (dat op kaart 6 moet worden

opgenomen), noch over de varianten ervan. Aangezien de structuur van de stad, met zijn bijbehorende wegen en vergezichten, ons voornaamste erfgoed is, spitste de Commissie haar aandacht vooral toe op het wegnnet (structurerende ruimten), op het beschermde erfgoed (en de vrijwaringszones), op het op de inventaris ingeschreven erfgoed, en op de gevolgen voor het erfgoed.

Gemeentelijk niveau: de Bijzondere Bestemmingsplannen (BBP)

De gemeenten stellen BBP's voor die de ruimtelijke ordening van bepaalde deelgebieden vastleggen. Ze omlijnen de bestemmingen van het GBP, leggen bebouwbare en niet-bebouwbare gebieden vast, bakenen de openbare en de private ruimten af, enz. Ze bevatten op het gebied toepasbare voorschriften m.b.t. toegestane bebouwing, hoogte, materialen, enz. De gemeenten houden een kaart bij waarop de verschillende BBP's op hun grondgebied worden aangegeven.

Een voorbeeld:

- **Gewijzigde versie van het ontwerp-BBP "Biestebroek" te Anderlecht.**

© Google Earth

In mei 2017 werd het advies van de KCML gevraagd over de gewijzigde versie van het ontwerp-BBP "Biestebroek". De KCML betreurde dat het BBP niet werd aangepast overeenkomstig haar advies van september 2016. Ze bevestigde dus dit eerdere advies en vroeg nadrukkelijk volgende punten in acht te nemen:

- * het stadslandschap opnemen in een globale visie,
- * de twee belangrijkste assen – de Grondelsstraat en de Bergensesteenweg – ruimtelijk versterken,
- * onderzoek voeren naar een adequate verbinding met de aanpalende wijken,
- * de methodologie voor de organisatie van de functies en de bestemmingen in de stedelijke ruimte aanpassen,
- * de organisatie van de functies herbekijken om de terreinen in volle grond te behouden.

4. ADVIEZEN OVER STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENINGEN

De KCML kan door het Gewest of door een gemeente worden geraadpleegd over de stedenbouwkundige verordeningen. Het BWRO voorziet in de mogelijkheid om twee types stedenbouwkundige verordeningen uit te vaardigen:

- de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening (GSV)
- de Gemeentelijke Stedenbouwkundige Verordening (GemSV/GemSZ)

Deze verordeningen bevatten bepalingen voor de stedenbouwkundige kenmerken van de gebouwen of van hun onmiddellijke omgeving (bv. bouwprofiel, volume, vormgeving, stevigheid). Ze leggen ook de regels voor de aanleg van de openbare ruimte vast.

De GSV staat hiërarchisch hoger dan de GemSV en kan dus niet-conforme bepalingen van de gemeentelijke bepalingen opheffen.

Geplande werken moeten de bepalingen van de stedenbouwkundige verordeningen naleven hoewel bepaalde afwijkingen van de voorschriften van de stedenbouwkundige verordeningen kunnen worden toegestaan.

5. ADVIEZEN OVER VRIJWARINGSVOORSTELLEN (BESCHERMING OF BEWARING)

Inzake vrijwaring wordt de Commissie geraadpleegd door de directie Monumenten en Landschappen over de vraag of het raadzaam is een goed te beschermen of op de bewaarlijst in te schrijven, en dit voor zowel gebouwen als landschappen. Aan het einde van de procedure formuleert de Commissie een antwoord op de eventuele opmerkingen of bezwaren van de eigenaars en de gemeenten. De Commissie kan ook op eigen initiatief een goed voordragen voor bescherming of bewaring. De uiteindelijke beslissing om een goed al dan niet te vrijwaren komt aan de Regering toe.

Enkele voorbeelden:

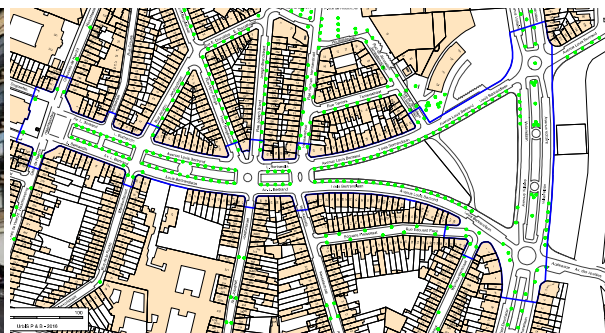
➤ Voorstel tot bescherming als landschap van de Louis Bertrandlaan te Schaarbeek.

Na het onderzoek van een ontwerp voor de herinrichting van de Louis Bertrandlaan (ongunstig advies van 15/03/2017), formuleerde de KCML op 19/04/2017 een voorstel tot bescherming als landschap van de totaliteit van de laan, omwille van haar historische, architecturale en esthetische waarde. Ze vormt inderdaad een van de imposantste assen van

het Brusselse Gewest waarvan de historische, landschappelijke en stedenbouwkundige kwaliteiten tot dusver goed bewaard bleven. De L. Bertrandlaan behoort dan ook tot het belangrijkste stedelijk erfgoed van het Gewest. Ook de Gemeente Schaarbeek diende een aanvraag tot bescherming in, waarover de KCML op 10/01/2018 een gunstig advies uitbracht.

© BSE

KCML © BSE

- **Advies aan het einde van het vooronderzoek m.b.t. de bescherming als geheel van de voormalige abdij Sint-Jacob-op-Koudenberg, Naamsestraat, 4 tot 12 te Brussel.**

De historische, esthetische en archeologische waarde van het complex van de voormalige abdij Sint-Jacob-op-Koudenberg blijkt ten overvloede uit, onder meer, de talrijke beschrijvingen, bezoeken en studies die sinds het begin van de jaren 2000 zijn uitgevoerd. Dit complex, dat tot de 12e eeuw teruggaat, bestaat uit gebouwen uit verschillende tijdperken (gotische resten, traditionele architectuur, neoclassicistische fase) waarvan heel veel elementen zijn bewaard: een fraai stuk Brusselse geschiedenis en architectuur. Het goed was al het voorwerp van een beschermingsaanvraag

in 2001. Die werd door de KCML hernieuwd tijdens haar zitting van 28/03/2012, na de weigering van de stedenbouwkundige vergunning voor de ingrijpende verbouwing van de nummers 2 en 4 van de Naamsestraat. Op 08/11/2017 sprak de Commissie zich dan ook uit voor de bescherming als geheel van bepaalde delen van de voormalige abdij Sint-Jacob-op-Koudenberg, zoals voorgesteld en beschreven in het besluit van 09/03/2017 dat de beschermingsprocedure inzet.

© BSE

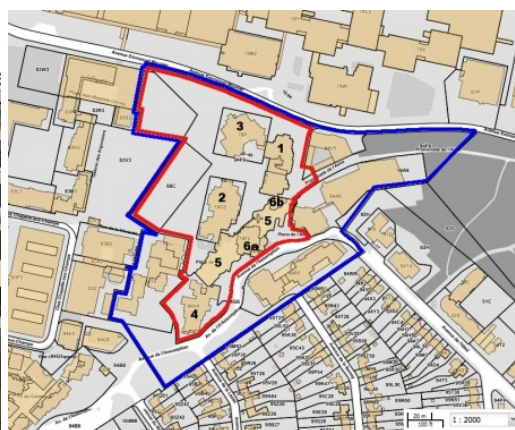
- **Voorstel tot bescherming als landschap van La MéMÉ (arch. S. en L. KROLL) gelegen tussen de Woluwelaan en de Emile Vanderveldelaan, de Maria-Hemelveerlaan en de E. Mounierlaan te Sint-Lambrechts-Woluwe.**

Het stedenbouwkundige, landschappelijke en architecturale geheel, bekend als La MéMÉ, werd van 1969 tot 1976 door het atelier Simone en Lucien Kroll gebouwd en ingericht. Het omvat verscheidene constructies en openbare ruimten die samen de gemeenschaps- en de woonzone vormen van de campus van de Université Catholique de Louvain (UCL) in Woluwe. Op 13/09/2017 stelde de KCML de bescherming van de site voor omwille van haar historische, stedenbouwkundige, landschappelijke, architecturale en esthetische waarde. Volgens haar maakt dit geheel ontegensprekelijk aanspraak op een officiële erkenning en op bescherming om de toekomst

van deze campus, die op zichzelf een stukje stad vormt, te verzekeren. Op termijn beveelt de KCML de uitwerking van een plan voor erfgoedbeheer aan, dat een vlot beheer van La MéMÉ mogelijk moet maken, met respect voor haar grote erfgoedwaarde. De site omvat verschillende openbare ruimten en wegen, evenals diverse emblematische gebouwen, waaronder het Maison Médicale (La MéMÉ), het gemeentehuis en de school Chapelle-aux-Champs, het universitair restaurant, het oecumenisch gebouw, metrostation Alma en zijn directe omgeving, de patio en het klein restaurant.

KCML © BSE

KCML © BSE

- Advies aan het einde van het vooronderzoek m.b.t. de bescherming als landschap van de Mijlenmeers (aanvulling op de bescherming van het landschap van de Vogelzang) te Anderlecht.

Tijdens haar zitting van 04/10/2017 stemde de KCML in met de definitieve bescherming als landschap van de Mijlenmeersvallei, omwille van haar wetenschappelijke en esthetische waarde. De Commissie benadrukte dat

de grondinname vastgelegd door het beschermingsvoorstel dient te worden gerespecteerd. De betrokken percelen worden tot groene zone bestemd in het GBP.

© BSE

© Anderlecht.be

6. ADVIEZEN OVER WETTELIJKE ASPECTEN

De KCML onderzoekt ook de juridische gevolgen van de voorstellen die onder meer door de Regering worden gedaan.

7. AANBEVELINGEN

De Commissie kan ook het initiatief nemen om haar bevindingen over diverse erfgoedkundige thema's aan de Regering voor te leggen. Ze kan aanbevelingen formuleren over actuele onderwerpen die bijzondere aandacht verdienen.

Door bepaalde problemen te onderzoeken en uit te diepen (energieprestaties, restauratietechnieken, enz.), wil de Commissie bijdragen tot een beter begrip van deze vraagstukken en zowel de aanvragers als de ontwerpers en het grote publiek sensibiliseren.

8. WETTELIJKE TERMIJNEN DIE HET BWRO AAN DE KCML OPLEGT

(in het kader van de courantste procedures)

Adviezen van de KCML over:

- de vergunningsaanvragen met betrekking tot een beschermd goed / eensluidend advies: **30 dagen** te rekenen vanaf de aanvraag. Wordt deze termijn niet in acht genomen, dan wordt het advies geacht gunstig te zijn, tenzij de Commissie binnen die termijn beslist heeft om een bijkomende studie te laten uitvoeren. In dat geval beschikt ze over een aanvullende termijn van **60 dagen** om haar advies uit te brengen. Wordt deze termijn niet in acht genomen, dan wordt het advies geacht gunstig te zijn (art. 177, § 2 van BWRO);
- de aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning voor de goederen gelegen in een vrijwaringszone, ingeschreven op de inventaris van het onroerend erfgoed en/of daterend van voor 1932: **30 dagen**. Na verloop van deze termijn wordt de procedure voortgezet (art. 125 en art. 176);
- de beschermingsaanvragen: **30 dagen**. Na verloop van deze termijn wordt de procedure voortgezet (art. 222, § 4);
- het onderzoek van de einddossiers in het kader van de beschermingsprocedure: **45 dagen**. Na verloop van deze termijn wordt de procedure voortgezet (art. 225, § 2);
- de aanvragen tot inschrijving van een goed op de bewaarlijst: **90 dagen**. Na verloop van deze termijn wordt de procedure voortgezet (art. 210, § 2, 3°);
- de aanvragen van derden om een beheersplan voor erfgoed op te maken: **45 dagen**. Wordt deze termijn niet in acht genomen, dan wordt het advies geacht gunstig te zijn (art. 242/4);
- de ontwerpplannen voor erfgoedbeheer / eensluidend advies: **45 dagen**. In de veronderstelling dat het advies de KCML gedeeltelijk ongunstig is zonder echter de essentie zelf van het project ter discussie te stellen, kan de procedure worden voortgezet wanneer het project aan dit advies wordt aangepast;
- de ontwerpen van GewOP's: **60 dagen**. Wanneer het advies niet binnen deze termijn wordt overgemaakt, wordt het genegeerd en wordt de procedure voortgezet (art. 18, § 4);
- de ontwerpen van GBP's: **60 dagen**. Bij ontstentenis hiervan wordt de procedure voortgezet (art. 25, § 4);
- de ontwerpen van GemOP's en BBP's: **30 dagen**. Eens die termijn vervallen worden de niet uitgebrachte adviezen geacht gunstig te zijn (art. 35, § 1 en art. 48, § 3).

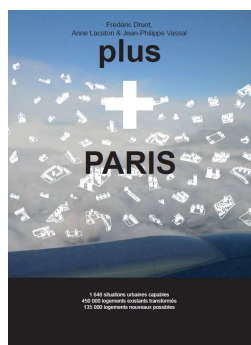
9. BEGELEIDING VAN PROJECTEN, BEZOEKEN, VERGADERINGEN, WERKGROEPEN

Naast de eigenlijke adviezen omvat het werk van de KCML ook de begeleiding, samen met de directie Monumenten en Landschappen, van de aanvragers bij de uitwerking van hun ontwerp, evenals de deelname aan bezoeken en vergaderingen met de aanvragers en/of publieke of private partners en met de adviseurs (architecten, studiebureaus, enz.).

Tijdens deze vergaderingen en bezoeken nemen de leden van de KCML kennis van de informatie die de deelnemers aandragen. Zij informeren op hun beurt al de deelnemers over de algemene principes die de Commissie verdedigt en ze lichten de inhoud van de uitgebrachte adviezen toe. Het is de leden echter niet toegestaan om in naam van de Commissie te beslissen en ze houden zich strikt aan het principe van het collegiale karakter van de adviezen. Na elke vergadering of elk bezoek brengen deze leden verslag uit tijdens de volgende voltallige zitting van de Commissie. Deze verslagen worden integraal opgenomen in de verslagen van de zittingen.

De begeleiding van de ontwerpen, die soms over verscheidene jaren doorloopt, blijkt bijzonder nuttig te zijn om tot een gunstige afloop te komen.

Deze vergaderingen en bezoeken worden zo vroeg mogelijk in de procedure ingelast en kunnen plaatsvinden vanaf de ontmoeting met de aanvrager tot aan de eventuele wijzigingen op de werf. Ze bieden de betrokken instanties de mogelijkheid om de evolutie van de ontwerpen efficiënt op te volgen.

*Voorstelling van de studie « plus+PARIS » tijdens de vergadering van 29/03/2017
Door de architecten Frédéric Druot, Anne Lacaton en Jean-Philippe Vassal*

10. VERTEGENWOORDIGING VAN DE KCML IN DE GEWESTELIJKE ONTWIKKELINGSCOMMISSIE (GOC)

De Gewestelijke Ontwikkelingscommissie, die werd opgericht bij de Ordonnantie van 29 augustus 1991, geeft, op vraag van de Regering, onder meer advies over:

- de ontwerpordonnanties, alsook de ontwerpbesluiten met betrekking tot de materies die onder het BWRO vallen en die een aanzienlijke impact hebben op de ontwikkeling van het Gewest;
- de ontwerpen van Gewestelijke Plannen voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO), Gewestelijke Bestemmingsplannen (GBP) en Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordeningen (GSV), alsook de ontwerpen van Gemeentelijke Ontwikkelingsplannen (GemOP) en Bijzondere Bestemmingsplannen (BBP), wanneer die bepalingen bevatten die van het GBP afwijken.

De KCML wordt binnen de GOC vertegenwoordigd door 2 effectieve en 2 plaatsvervangende leden. Tijdens de plenaire vergadering brengen deze leden systematisch verslag uit aan de Commissie over de vergaderingen waaraan ze hebben deelgenomen.

III. ENKELE CIJFERS

SYNTHESE VAN DE VERSCHILLENDE ADVIEZEN DOOR DE KCML UITGEBRACHT IN 2017

Advies KCML	Aantal in 2015	Aantal in 2016	Aantal in 2017
Adviezen over beschermde goederen	141	165	131
<i>eensluitende adviezen in het kader van UV-procedures</i>	74	96	93
<i>gunstige eensluitende adviezen</i>		9 F	7 F
<i>eensluitende adviezen onder voorbehoud</i>		73 FSR	74 FSR
<i>ongunstige eensluitende adviezen</i>		14 D	11 D
<i>bemerkingen</i>			1 rem
niet behandelde aanvragen			3
voorafgaande informatieve adviezen	50	52	22
vragen om aanvullende informatie	11	9	8
opvolging na eensluitende adviezen	5	5	4
adviezen op vraag van plannen voor erfgoedbeheer	1	2	1
Adviezen over niet-beschermde goederen	309	294	305
adviezen over aanvragen tot UNV	299	285	153
niet behandelde aanvragen			147
adviezen over aanvragen tot SA	1	/	1
voorafgaande adviezen	3	/	1
adviezen over VERKV	/	1	/
adviezen over aanvragen tot BBP	3	4	1
adviezen over andere stedenbouwkundige plannen: GGSV, Natuurplan, GPDO, GemOP, DWC, GBP, GemSV, GemSZ	1	4	2
mededelingen / adviezen uitgaande van de KCML over niet-beschermde goederen	2	/	/
TOTAAL: adviezen over aanvragen tot werken (beschermde en niet-beschermde goederen)	450	459	436
adviezen over wetgevende aspecten	1	5	/
adviezen in het kader van algemene bedenkingen	/	/	/
aantal adviezen in het kader van de vrijwaringsprocedures	16	14	11
totaal aantal adviezen uitgebracht tijdens plenaire vergaderingen	467	478	447
aantal plenaire vergaderingen	17	17	17
aantal bezoeken en vergaderingen	207	223	168

Betekenis van de afkortingen:

UNV = unieke vergunning

UNAT = uniek attest

BBP = Bijzonder Bestemmingsplan

SV = stedenbouwkundige vergunning

SA = stedenbouwkundig attest

VERKV = verkavelingsaanvraag

IV. EEN MULTIDISCIPLINAIR TEAM VAN LEDEN EN EEN VAST SECRETARIAAT

1. 18 MULTIDISCIPLINAIRE LEDEN

© CRMS

De Commissie is samengesteld uit achttien leden die worden aangesteld op basis van hun algemeen erkende deskundigheid binnen hun referentie-domein inzake het behoud van het erfgoed. Ze omvat architecten en ingenieurs, evenals deskundigen op het gebied van natuurlijk erfgoed en historische tuinen, restauratietechnieken en archeologie, aangevuld met historici en kunsthistorici, stedenbouwkundigen en specialisten op juridisch en economisch gebied.

Onder deze achttien leden, die allemaal door de Regering worden benoemd, zijn er twaalf aangeduid op voorstel van het Brussels Parlement, na een oproep tot kandidaatstelling, en zes op voorstel van de Commissie, en dit voor een mandaat van zes jaar, tweemaal hernieuwbaar. De Commissie wordt elke drie jaar voor de helft hernieuwd.

Elke twee tot drie weken komt de Commissie in plenaire zitting samen om de aanvragen van de verschillende gewestelijke of gemeentelijke administraties of van particulieren te onderzoeken. In 2017 hield de KCML 17 plenaire zittingen en 4 buitengewone zittingen (29/03, 12/07, 04/10, 18/10). De zitting van 12/07 werd georganiseerd omdat het aanwezigheidsquorum van 2/3 van de leden niet werd bereikt tijdens de zitting van 5/07.

De zittingen worden geleid door de voorzitter, bijgestaan door de ondervoorzitter. Elke aanvraag wordt door een of meer leden voorbereid en aan de Commissie voorgesteld. Dat veronderstelt vanwege de verslaggever een analyse van het dossier, een bezoek ter plaatse, eventuele contacten met de besturen, de aanvrager en/of de ontwerper van het project, onderzoekwerk in de literatuur of in archieven, enz. Het secretariaat van de KCML staat de leden bij tijdens hun werkzaamheden en hun opzoekingen.

Na deze toelichting brengt de KCML, na beraadslaging, haar adviezen collegiaal uit. Tijdens de debatten respecteren de Commissieleden een strikte deontologische code die is vastgelegd in een huishoudelijk reglement dat de Regering op 03/06/2004 heeft goedgekeurd. Zo moet elk lid dat op een of andere manier aan een dossier verbonden is, de Vergadering tijdens de bespreking van dit punt verlaten. Naast de aanvragen waarvoor een advies van de KCML vereist is, kunnen ook debatten over algemene of actuele thema's op de agenda van de zitting worden geplaatst.

Samenstelling van de KCML tot half september 2017

Leden benoemd door de Regering op voordracht van het Parlement / 1 RB van 24.03.2011 – Belgisch Staatsblad 12.07.2011 – uitwerking vanaf 01.03.2011:	
1.	Steven DE BORGER (Ondervoorzitter) Architect
2.	Jean-François LEHEMBRE Architecte
3.	Michel PROVOST Ingénieur civil
4.	Marie-Laure ROGEMANS (Présidente jusqu'à mi-septembre 2017) Docteur en sciences sociales
5.	Christian SIBILDE Architecte
6.	Openstaand mandaat

alsook de leden nr. 7 – 18 van de hieronder vermelde lijst

Samenstelling van de KCML vanaf half september 2017

Leden benoemd door de Regering op voordracht van het Parlement / 1 RB van 29.06.2017 – Belgisch Staatsblad 12.07.2017 – uitwerking vanaf 15.09.2017	
1.	Steven DE BORGER (Ondervoorzitter) Architect
2.	Stefaan VAN ACKER Architect
3.	Cécile MAIRY Ingénieur-architecte, DES en Étude et Gestion du Patrimoine Culturel, Professeur à l'UCL
4.	Benoît SCHOONBROODT Licencié en urbanisme
5.	Christophe LOIR Professeur à ULB, département Histoire, Arts et Archéologie
6.	Arnold CZERWONOGORA Ingénieur Civil des constructions
Leden benoemd door de Regering op voordracht van de KCML / 1 RB van 24.03.2011 – Belgisch Staatsblad 12.07.2011 – uitwerking vanaf 01.03.2011:	
7.	Charlotte NYS Ingenieur architect
8.	Marie-Françoise DEGEMBE (Présidente f.f. (d'octobre à décembre 2017) Licenciée en histoire
9.	Christophe POURTOIS Licencié en histoire de l'art
10.	Guido STEGEN Architect
Leden benoemd door de Regering op voordracht van het Parlement / 2 RB van 21.05.2015 – Belgisch Staatsblad 24.06.2015 – uitwerking vanaf 01.09.2015	
11.	Jérôme BERTRAND Licencié en histoire de l'art
12.	Filip DESCAMPS Doctor Ingenieur -architect
13.	Vincent HEYMANS Docteur en histoire de l'art
14.	Lise NAKHLE Licenciée en histoire
15.	André TOUSSAINT Agronome, Hortonome, bio-ingénieur Professeur honoraire à l'ULg
16.	Ann VERDONCK Professor Doctor architect
Leden benoemd door de Regering op voordracht van de KCML / 2 RB van 22.10.2015 – Belgisch Staatsblad 27.10.2015 – uitwerking vanaf 01.11.2015	
17.	Ann VOETS Licenciée in de Kunstgeschiedenis en archeologie - landschaparchitect
18.	Christian FRISQUE Architecte - urbaniste

Taken uitgevoerd door de leden van de KCML

A. Taken uitgevoerd in het kader van de plenaire vergaderingen

- bezoeken aan gebouwen met het oog op het dossieronderzoek;
- deelname aan plenaire vergaderingen;
- bepaalde dossiers onderzoeken, verslag uitbrengen en adviesvoorstellen aan de Commissie voorleggen;
- deelname aan de debatten voorafgaand aan de collegiale adviezen;
- verslagen opmaken van de werkvergaderingen en werkgroepen.

© CRMS

B. Taken uitgevoerd door de leden van de KCML in het kader van de dossieropvolging

- deelnemen aan de vergaderingen georganiseerd naar aanleiding van de uitgebrachte adviezen;
- deelnemen aan de begeleidingscomités die werden opgericht in het kader van sommige grote restauratieprojecten.

C. Studiewerk en algemene aanbevelingen

De KCML neemt regelmatig het initiatief tot de oprichting van werkgroepen voor de studie van de actuele onderwerpen in verband met het behoud van erfgoed in het Brussels Gewest (bijvoorbeeld, het studiewerk uit gevoerd in 2016 rond het GPDO). Dit impliceert:

- regelmatig deelnemen aan vergaderingen;
- documentatie en studie van de behandelde onderwerpen;
- referentieteksten opstellen en aan de plenaire vergadering voorleggen.

D. Diverse activiteiten

- aansturing en begeleiding van de studies die de KCML heeft besteld en aangestuurd;
- vertegenwoordiging van de KCML bij de verschillende instanties en voorlichting van de burger over de opdrachten en de werkzaamheden van de KCML;
- vertegenwoordiging van de KCML in de GOC.

E. Specifieke opdrachten van de voorzitter en de vicevoorzitter

- voorbereiding van de plenaire zittingen samen met het secretariaat;
- de zittingen voorzitten: inleiding en conclusie van de debatten, samenvatting van de adviezen;
- goedkeuring en ondertekening van de adviezen binnen de wettelijke termijnen, alsook van de algemene correspondentie;
- goedkeuring van de agenda's en van de verslagen van de plenaire zittingen;
- naleving tijdens de vergaderingen van de KCML van het huishoudelijk reglement van de KCML, de wettelijke bepalingen en van kracht zijnde procedures.

Waarnemers in 2017

Nemen ook deel aan de zittingen in de hoedanigheid van waarnemers, vertegenwoordigers van de directie Monumenten en Landschappen en van de directie Stedenbouw – directies die allebei ressorteren onder het Gewestelijk Bestuur dat de vergunning aflevert.

VOOR DE **DIRECTIE MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN** (B.S.O. – D.M.L.)

Dhr. Thierry WAUTERS	<i>Directeur – gemachtigde ambtenaar</i>
Mevr. Manja VANHAELEN	<i>1e Ingenieur – verantwoordelijke van het departement Restauratie – gemachtigde ambtenaar</i>
Dhr. Jean-François LOXHAY	<i>Architect – coördinator van de cel Werken</i>
De dossierbeheerders	

VOOR DE **DIRECTIE STEDENBOUW** (B.S.O. – D.S.):

Dhr. Albert GOFFART	<i>Directeur – gemachtigde ambtenaar</i>
---------------------	--

2. VAST SECRETARIAAT

In haar dagelijkse werking wordt de KCML bijgestaan door een vast secretariaat, dat wordt geleid door de secretaris en de adjunct-secretaris (art. 11§4 van het BWRO). Het secretariaat van de KCML is een departement van de DML, net als de departementen Archeologisch Erfgoed, Documentatie en Sensibilisering, Identificatie en Bescherming, Restauratie van het Erfgoed, en Natuurlijk Erfgoed. In samenspraak met de voorzitter stelt het secretariaat de agenda's en de verslagen van de vergaderingen op. Het documenteert de aanvragen die ter advies aan de KCML worden voorgelegd, neemt nota van de uitgebrachte adviezen, maakt ze op, legt ze ter goedkeuring aan de Commissie voor, en maakt ze over aan de aanvrager. Het organiseert de bezoeken aan gebouwen en landschappen, de werkvergaderingen en de denkgroepen. Het werkt de dossiers van de KCML bij, archiveert ze en houdt de werkinstrumenten (databank, foto's, enz.) en het register van deze dossiers en van de uitgebrachte adviezen up-to-date. Het staat in voor de publicatie van de adviezen van de KCML op de website (www.kcml.irisnet.be).

Naast de administratieve en logistieke steun stellen de secretariaatsmedewerkers van de KCML ook hun opleiding en hun ervaring op het gebied van het Brussels onroerend erfgoed ter beschikking van de leden van de KCML. Ze bewaren het "geheugen" van de KCML en stellen de leden in staat hun ideeën te baseren op een grondige kennis van de historie van de dossiers en van de uitgebrachte adviezen; zo kunnen de debatten en beslissingen vertrekken vanuit een algemeen bekend en gedeeld denkkader. In die zin verzekert het secretariaat de continuïteit van de werkzaamheden en de adviezen van de KCML.

Samenstelling van het vast secretariaat van de KCML in 2017

Aurélië AUTENNE	<i>Vast secretaris, architect, Master in Conservation (F)</i>
Griet MEYFROOTS	<i>Adjunct-secretaris, Licentiaat in de kunstgeschiedenis en archeologie, Master in Conservation (NL) (tot 17/04/2017)</i>
Jean-Marc BASYN	<i>Attaché, licentiaat in de Kunstgeschiedenis en de Archeologie, Master in Conservatie, DES in het behoud van het Moderne en eigentijdse gebouwde erfgoed (F)</i>
Bénédict de GHELLINCK	<i>Attaché, Licentiaat i de Kunstgeschiedenis en Archeologie, Master in Conservation (F), (halftijds sinds 01/09/2017)</i>
Karin DEPICKER	<i>Attaché, Licentiaat in de kunstgeschiedenis en archeologie (F)</i>
Ann HEYLEN	<i>Attaché, Licentiaat in de kunstgeschiedenis en archeologie (NL)</i>
Carine VANDERSMISSEN	<i>Adjunct (F)</i>

V. BUDGET

De KCML beschikt over een jaarlijks budget waarmee zij haar opdrachten flexibel en zelfstandig kan uitvoeren. De secretariaatsmedewerker die voor de boekhouding verantwoordelijk is, wordt door de ordonnateurs en door de dossierbeheerders gecontroleerd en bijgestaan en voert de budgettaire beslissingen van de KCML uit. Het gewestelijke budget wordt geregeld bij ordonnantie houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle van 1/11/2006 (verscheidene updates). Het beheer ervan is opgenomen in het informaticasysteem SAP (*Service Advertising Protocol*), zodat de betrokkenen op elk ogenblik de evolutie kunnen volgen.

De kredieten van de KCML zijn bestemd voor de uitvoering van de beslissingen en projecten van de Commissie en voor de vergoeding, door middel van presentiegelden, van de leden voor hun prestaties tijdens de plenaire zittingen, de vergaderingen en de bezoeken, alsook van de werkgroepen die binnen de Commissie zijn opgericht. Ze dekken tevens de onkosten voor de organisatie van de zittingen en de vergaderingen.

In 2017 bedroeg het budget van de KCML 172.000 €, te weten 162.000 € als werkingsbudget en 10.000 € als investeringsbudget. Onderstaande tabel toont de uitgaven van 2017 en vergelijkt ze met die van de voorafgaande jaren.

Totaalbudget KCML				
	2017	2016	2015	2014
	172.000 €	187.000 €	153.000 €	146.000 €
Werkingsbudget (vastleggingskredieten – allocaties 2600308011211 en 20030702 1112)				
BUDGET DISPONIBLE	162.000 €	165.000 €	124.000 €	140.000 €
Zitpenningen van de leden	66.625 €	63.600 €	57.875 €	56.950 €
archiveringsopdracht van de KCML-dossiers	/	20.999 €	13.068 €	8.712 €
overige werkingskosten	39.000 €	/	/	/
aankopen voor de bibliotheek	23.722 €	30.630 €	25.000 €	58.019 €
archiveringsopdracht van de KCML-dossiers	/	/	6.970 €	6.050 €
TOTAAL	129.347 €	115.229 €	102.913 €	129.731 €
vastleggingspercentage	75 %	70 %	83 %	93 %
Investeringsbudget (vastleggingskredieten – allocatie 260031101 7422)				
BESCHIKBAAR BUDGET	10.000 €	22.000 €	29.000 €	6.000 €
TOTAAL	000 €	000 €	26.500 €	5.766 €
vastleggingspercentage	00 %	00 %	91.30 %	96,40 %

Uit bovenstaande tabel blijkt:

- een toename van de zitpenningen van de leden in vergelijking met de vorige jaren, dankzij hun zeer regelmatige deelname aan de plenaire zittingen;
- de opname in het budget van de KCML van een onderzoeksopdracht naar de gebinten van de Brusselse kerken; deze opdracht werd opgezet in samenwerking met de DML en werd aan de K.U.L. toevertrouwd;
- de afwezigheid van uitgaven op het investeringsbudget: dit budget moest dienen om de uitrusting van de vergaderzaal van de KCML te verbeteren – daar er sprake is om het bestuur van de DML te verhuizen, is van deze investering afgezien;
- dat, in tegenstelling tot vorige jaren, geen boeken en waardevolle werken voor de bibliotheek aangekocht werden; de bibliotheek van de KCML is immers opgenomen in - en wordt beheerd door het Documentatiecentrum van BSO, dat eveneens voor de nieuwe aankopen instaat.

Voor 2018 blijft het budget van de KCML ongewijzigd ten opzichte van 2017 en bedraagt het initiële krediet 172.000 €.

VI. VOORUITZICHTEN VOOR 2018

1. EEN HERNIEUWD MULTIDISCIPLINAIR TEAM

2017 kende een grondige hernieuwing van de KCML, met 9 nieuwe leden en 1 hernieuwd lid. De dynamiek die dit nieuwe, sterk multidisciplinaire team op gang heeft gebracht, moet ook in 2018 worden voortgezet. De KCML evalueert de erfgoedkundige uitdagingen in het licht van hun impact op stedenbouw, landschap, stadsvernieuwing, milieubeheer, duurzaamheid, mobiliteit, energieprestaties, enz., Op die wijze wordt het erfgoed benaderd vanuit een transversale, brede en gevarieerde invalshoek die rekening houdt met *alle* uitdagingen waaraan de stad het hoofd moet bieden.

2. Reflectie over het stedelijk erfgoed-stadlandschap

De KCML streeft naar een beschermings- en herwaarderingsbeleid van het erfgoed dat is geïntegreerd in de stedenbouwkundige en landschappelijke reflectie over de huidige stad. In het verlengde van haar medewerking aan het ontwerp-GPDO wil de KCML een denkoefening opstarten over het historisch stadlandschap en over zijn aanpassing aan de nieuwe stedelijke uitdagingen zoals mobiliteit, met respect voor zijn identiteit. Het stadlandschap als geheel bepaalt mee de fysionomie van Brussel. De KCML vindt het dan ook cruciaal dat het stadswefsel centraal staat in de discussies, die men niet louter mag beperken tot al dan niet beschermde gebouwen en landschappen. Zo wil de KCML werkgroepen organiseren rond het thema van het historisch stadlandschap en daar verschillende partners bij betrekken, met name de actoren belast met mobiliteit en met de aanleg van de openbare ruimten.

3. DE ZESDE STAATSHERVORMING – ROEREND EN IMMATERIEEL CULTUREEL ERFGOED

Met de zesde staatshervorming werden de bevoegdheden inzake het roerend en immaterieel cultureel erfgoed naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest overgeheveld. Ze vormen een aanvulling op de bevoegdheid voor het onroerend erfgoed die in 1989 werd overgedragen. Zo wordt een globaal beheer van het gewestelijke culturele erfgoed door één bestuur mogelijk. In 2018 zal de KCML worden geraadpleegd omtrent de ontwerpordonnantie met betrekking tot het Roerend en Immaterieel Cultureel Erfgoed in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

4. DE 18e HERZIENING VAN HET BWRO: HERZIENING VAN HET KADER VAN HET EENSLUIDEND ADVIES VAN DE KCML

Het laatste hervormingsplan van het BWRO, dat diverse aspecten van de territoriale ontwikkeling behandelt, voorzag in de afschaffing van het dwingende karakter van het advies van de KCML over de beschermde goederen en een voorstel tot compensatie via diverse maatregelen. Over deze ingrijpende wijziging in de rol van de KCML is zwaar gediscussieerd. Na een brede raadpleging en talrijke discussies besliste het Brusselse Parlement in de loop van 2017 het eensluidend advies te behouden, maar daaraan nieuwe voorwaarden te koppelen inzake het aanwezigheidsquorum voor de stemmingen. Eensluitende adviezen vereisen thans de aanwezigheid van 2/3 van de leden en 2/3 van de stemmen van de *aanwezige* leden. De hervorming van het BWRO zal, vanaf haar inwerkingtreding in april 2019, de aanwezigheid vereisen van 2/3 van de 18 leden en 2/3 van de stemmen van de *voltallige* Vergadering, met andere woorden, unanimité wanneer slechts 2/3 van de leden aanwezig is.

5. VERHUIZING NAAR HET GEBOUW “ARCADIA”

Op 20 juli 2016 besliste de Brusselse Hoofdstedelijke Regering om *Brussel Stedenbouw en Erfgoed* (B.S.E.) op te richten, afgescheiden van *Huisvesting Brussel*. B.S.E. omvat thans de Directies Stedenbouw, Monumenten en Landschappen en Stadsvernieuwing, naast de Cel Inspectie en Administratieve Sancties, het secretariaat van de Colleges, het secretariaat van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, en een Directie Advies en Beroep. Voortvloeiend uit de oprichting van B.S.E. is voorzien in de verhuizing naar gebouw

"Arcadia" aan de Kunstberg 10-13 te Brussel, vóór het einde van het jaar 2018. De voorbereiding en de organisatie van deze verhuizing zullen een grote inzet vergen vanwege de medewerkers van B.S.E. Dit geldt ook voor het secretariaat van de KCML wil men de continuïteit van de opdracht van de Commissie verzekeren en de wettelijke termijnen naleven. De KCML hoopt dat het gebouw, met zijn betere zichtbaarheid en toegankelijkheid, arbeidsomstandigheden zal scheppen die niet alleen de multidisciplinariteit en de communicatie maar ook de specifieke werking van de KCML en haar secretariaat ten goede zullen komen.

6. VOLDOENDE MIDDELEN, VOORAL MENSELIJKE MIDDELEN

De KCML benadrukt de noodzaak te kunnen beschikken over voldoende materiële én menselijke middelen, niet alleen om haar wettelijke opdrachten te kunnen blijven uitvoeren, maar ook om haar rol als onafhankelijk erfgoedadviseur bij de Regering te kunnen versterken en de nieuwe doelstellingen en vooruitzichten voor 2018 waar te maken.

VII. BIJLAGEN

1. OVERZICHT VAN DE AANVRAGEN TOT UNIEKE VERGUNNING DIE IN 2017 BIJ DE KCML ZIJN INGEDIEND

	ZITTING	ADVIES	DOSSIER NR	ADRES	VOORWERP VAN DE AANVRAAG
1	11-01-17	GOV	UCL-2.140	UCL - Av. Achille Reisdorff, 36 - Institut des Invalides de Guerre	Extension de la maison de repos, restauration du bâti ancien
2	11-01-17	GOV	WSL-4.18	WSL - Bd de la Woluwe	Réaménagement de l'espace public
3	11-01-17	GOV	FRT-3.2	FRT - Parc Duden - Avenue Rousseau	Restauration des massifs, abattages de 53 arbres - plan de gestion (phase 1)
4	11-01-17	GOV	WMB-2.19	WMB - Rue des Acanthes, 14	Rénovation globale de la maison.
5	11-07-17	O	UCL-3.11	UCL - Chemin du Crabbegat, 41	Rempl garage par car port, réno int et ext villa, accès direct aux caves depuis le chemin du Crabbegat
6	11-01-17	O	XL-2.143	XL - Place du Luxembourg, 9	Plaatsing van een zeildoek met reclame.
7	1-02-17	O	BXL-3.4	Parc du Cinquantenaire, 14 - Centre culturel islamique de Belgique	Rénovation des façades et des toitures
8	1-02-17	GOV	BXL-2.1515	BXL - Rue de la Colline, 7 - Le Rosaire	Restauration globale de l'immeuble
9	1-02-17	GOV	AND-3.11	AND - Rue du Chant d'Oiseaux, 200	Rénovation, aménagement d'une habitation et d'un bureau
10	1-02-17	GOV	UCL-4.22	UCL - Rue du Château d'Eau, 124	Elargissement du chemin d'accès commun aux 3 maisons (permis modif)
11	22-02-17	GOV	FRT-2.19	FRT - Rue du Curé, 2 - Maison communale	Aménagement de l'entrée et d'un accès PMR
12	22-02-17	GOV	WSP-2.57	WSP - Av. Roger Vandendriessche, 28A - anc. atelier Wolfers	Modif des façades et de l'intérieur (régul)
13	22-02-17	GOV	AUD-3.9	AUD - Jardin Massart - pavillon E (laboratoires)	Réno et ext du pavillon E (laboratoires), réaménagement des abords immédiats
14	22-02-17	GOV	XL-2.161	XL - Rue de la Vallée, 40	Restauration ext et int
15	22-02-17	GOV	BXL-2.1471	BXL - Rue du Marché aux Herbes, 30	Renouvellement de la devanture commerciale
16	22-02-17	GOV	BXL-2.156	BXL - Grand Place, 7 - Le Renard	Restauration et copie de la statue de Saint-Nicolas
17	22-02-17	GOV	BXL-2.1881	BXL - Bd de Waterloo, 36-37 - mur mitoyen avec le parc d'Egmont	Surhaussement du mur mitoyen avec le parc d'Egmont (régul)
18	22-02-17	GOV	BXL-2.1729	BXL - Parc du Cinquantenaire - MRAH - salle Wolfers	Reconstructie van de Wolferswinkel in de voormalige kantsaal
19	22-02-17	G	BXL-2.771	BXL - Rue du Marché aux Herbes, 99	Travaux de restauration menés en façade, en toiture et à l'intérieur (régul)
20	22-02-17	GOV	KKB-1.2/3.1	KKB - Parc Elisabeth - Basilique du Sacré-Cœur	Modification d'une station de radiomobilité
21	15-03-17	GOV	BXL-2.10	BXL - Avenue Palmerston, 2 - Hôtel van Eetvelde	Restauration et réaffectation
22	15-03-17	GOV	BXL-2.321/2.987	BXL - Vieille Halle aux Blés - Courone d'Espagne	Restauration en herbestemming
23	15-03-17	GOV	BXL-2.1521	BXL - Rue des Eperonniers, 67-73	Restauration des façades et réaménagement de l'arrière-maison
24	15-03-17	GOV	SJN-3.2	SJN - Square Victoria Regina, 41 - Tour Victoria Regina	Démolition et reconstruction d'un immeuble de bureau – Plans modificatifs
25	15-03-17	GOV	UCL-3.26	UCL - Ch. de La Hulpe - Hippodrome de Boitsfort	Installatie van veiligheidsnetten tussen de renbaan en de golf (regularisering)
26	15-03-17	O	WSL-2.43	WSL - Avenue J.-Fr. Debecker, 4	Construct° réseau séparatif et micro-station d'épuration des eaux usées
27	15-03-17	GOV	BXL-2.1734	BXL - Rue au Beurre, 23	Aménagement d'une nouvelle devanture et réaménagement des étages

28	29-03-17	Opm	BXL-4.98	BXL - Boulevards du Centre	Réaménagement de l'espace public, mise en piétonnier
29	29-03-17	GOV	BXL-2.335	BXL - Place de la Bourse	Réaménagement de l'espace public
30	29-03-17	GOV	SJN-2.38/2.114	SJN - Louvain, 33 (Marignan)/Scailquin, 36-38 (école St-Julienne)	Création d'une maison des cultures et de la cohésion sociale
31	29-03-17	O	BXL-2.1471	BXL - Rue du Marché aux Herbes, 34	Vervanging van de winkelpui (regularisatie)
32	29-03-17	GOV	BXL-1.10	BXL - Abords de l'église Sainte-Elisabeth	Démontage d'un boudoir, installation abri de chantier et WC chimique
33	19-04-17	GOV	BXL-2.1611	BXL - Rue de l'Etuve, 53	Restauration et aménagement d'appartements
34	19-04-17	GOV	BXL-2.129	BXL - Rue Vautier, 29-31 / rue Jenner, 11	Placement de 35 caméras de surveillance sur les façades
35	19-04-17	GOV	AUD-3.1	WSP - Avenue de Tervueren	Placement d'une nouvelle station de télécommunication KPN
36	19-04-17	GOV	BXL-3.1	BXL - Parc de Bruxelles	Plaatsen van een tijdelijke tentoonstelling in open lucht
37	10-05-17	GOV	WMB-2.18	WMB - Kattenberg - ISB	Sécurisation de l'entrée principale (côté Foresterie)
38	10-05-17	GOV	BXL-2.2122	BXL - Rue A. Dansaert - Magasin Arthur Orlans	Réaménagement de l'espace commercial
39	10-05-17	GOV	SBK-3.1	SBK - Av. Général Eisenhower, 132 - Parc Josaphat	Transformation d'une maison unifamiliale en centre de musicothérapie
40	10-05-17	GOV	BXL-2.61	BXL - Rue St-Ghislain, 34 / 36-38-40	Isolation du mur mitoyen du n° 34
41	31-05-17	O	FRT-2.60	FRT - Chée de Bruxelles, 221-227: Stade Joseph Mariën	Restauration des façades et de l'espace VIP, pose d'enseignes
42	31-05-17	GOV	BXL-2.1015	BXL - Rue aux Laines, 13 - Hôtel de Lannoy	Restauration de la façade principale, amélioration des menuiseries extérieures
43	31-05-17	GOV	BXL-2.2115 / 2.2586 / 2.2587	BXL - Rue de la Bourse, 14-24 – Café Cirio	Reconstruction (et restauration) des consoles des auvents
44	31-05-17	GOV	BXL-2.2525 / 2.2542	BXL - Rue de la Bourse, 4-12	Reconstruction (et restauration) des consoles des auvents
45	31-05-17	GOV	BXL-2.2588 / 2.2589	BXL - Rue de la Bourse, 26-28 et 30-32	Reconstruction (et restauration) des consoles des auvents
46	31-05-17	GOV	BXL-2.2590	BXL - Rue de la Bourse, 36	Reconstruction (et restauration) des consoles des auvents
47	31-05-17	GOV	BXL-2.2228	BXL - Rue de la Bourse, 38-40	Reconstruction (et restauration) des consoles des auvents
48	31-05-17	GOV	KKB-3.1	KKB - Bd Léopold II – Tunnel Léopold II	Rénovation et sécurisation du tunnel
49	31-05-17	G	BXL-2.90	BXL - Rue de Villers, 29	Prolongation de l'installation artistique "Impasse"
50	31-05-17	GOV	BXL-3.4	BXL - Parc du Cinquantenaire	Installation temporaire d'une cabane d'observation
51	21-06-17	GOV	BXL-2.1270	BXL - Rue du Champ de l'Eglise, 2	Restauration et rénovation de l'ancienne gare
52	21-06-17	O	BXL-2.1523	BXL - Rue des Bouchers, 7-9	Placement de portes de châssis de fenêtre au rez-de-chaussée en façade à rue (régularisation).
53	21-06-17	O	AND-2.6	AND - Rue Docteur Kuborn, 6 à 8 et 10 – Ecole vétérinaire	Démolition d'un garage, construction de 125 logements avec crèche
54	21-06-17	GOV	EVR-2.30	EVR - Onze Lieve Vrouweaan, 135 (arch. W. Van Der Meeren)	Transformation et restauration d'un immeuble à appartements (regularisatie).
55	21-06-17	O	BXL-2.922	BXL - Grand-Place, 12A	Placement de 5 unités de climatisation sur la façade arrière en plus des existantes
56	21-06-17	G	SBK-2.40	SBK - Place Princesse Elisabeth - Gare de Schaerbeek	Scénographie muséale salle des pas perdus de la grande gare (toiles amovibles devant certaines baies) (régul)
57	21-06-17	G	BXL-2.669	BXL - Rue des Comédiens, 24.	Modification de destination du 3 étage de logement vers bureau

58	21-06-17	GOV	BXL-2.1492	BXL - Rue Sainte-Catherine, 12-14	Modification des enseignes
59	21-06-17	GOV	BXL-2.816	BXL - Place De Brouckère, 33 - Hôtel Métropole	Modification des enseignes
60	21-06-17	GOV	BXL-2.2589	BXL - Rue de la Bourse, 30-32	Pose d'enseignes sur les auvents (régularisation)
61	12-07-17	GOV	BXL-2.335	BXL - Bourse de Commerce	Réaffectation en <i>Belgian Beer Palace</i> .
62	12-07-17	GOV	BXL-2.508	BXL - Rue Royale – Hôtel Astoria.	Ext et transfo, restauration des parties classées (projet modif)
63	12-07-17	GOV	BXL-2.1253	BXL - Place des Barricades, 4	Restauratie van de voorgevel en van het houten buitenschrijnwerk en renovatie van het dak en van de dakkapellen
64	12-07-17	GOV	AND-2.45	AND - Rue du Chapelain - Béguinage	Restau int et ext, éclairage et vidéosurveillance
65	12-07-17	GOV	BXL-2.1725	BXL - Rue au Beurre, 35-37	Modification de la devanture, installation de tentes solaires et pose d'enseignes.
66	12-07-17	GOV	SGL-2.51	SGL - Boulevard de Waterloo, 250-252	Restauration des façades et toitures.
67	23-08-17	GOV	WSL-2.23	WSL - Av. P. Hymans, 2 – Maison Communale	Restauration intérieure
68	23-08-17	GOV	XL-2.164	XL - Avenue Géo Bernier, 13-13A	Modification de l'accès à la porte d'entrée et des sanitaires du rez-de-chaussée pour les PMR
69	23-08-17	G	AUD-3.1	UCL - Forêt de Soignes	Installation d'une cabane d'observation du 01/09 au 31/12/17
70	13-09-17	GOV/O	AND-2.29	AND - Maison communale	Extension de la Maison communale / travaux aux vitraux et à la façade à rue de l'ancien arsenal
71	4-10-17	GOV	UCL-3.26	UCCLE - Hippodrome de Boitsfort	Mise en œuvre du projet DROHME! parc de loisirs actifs en lien avec la nature
72	4-10-17	NB	WMB-2.44	WMB - Avenue Léopold Wiener, 26-30	Isolation ext, panneaux photovoltaïques, rampe PMR
73	4-10-17	NB	ETB-3.4	ETB - Rue Hap, 75	Rénover une maison unifamiliale isolation et agrandissement des baies du pignon.
74	4-10-17	NB	SBK-2.40	SBK - Gare de Schaerbeek – Place Princesse Elisabeth	Installation de 6 panneaux non lumineux et 2 textes relief non lumineux (régul)
75	18-10-17	GOV	AUD-3.1	AUD - Rue du Buis, 57	Reconstruction du mur d'enceinte du cimetière
76	18-10-17	O	BXL-2.433	BXL - Rue de Laeken, 79 - temple maçonnique	Modifications toitures, intégration 4 nouveaux temples
77	18-10-17	GOV	SBK-2.14	SBK - Chaussée de Haecht, 17 - maison des Arts	Aménagements divers
78	18-10-17	GOV	BXL-2.929	BXL - Rue de la Croix de fer, 99 - Ancien Office des chèques Postaux	Réalisation d'un centre de visiteurs
79	18-10-17	G	BXL-3.38	BXL - square Ambiorix	Installation échiquier en partie centrale du square
80	18-10-17	GOV	BXL-2.598	BXL - Rue Marché aux Poulets, 32-34 Ancienne "Grande Maison du Blanc"	Restauration de la façade
81	8-11-17	GOV	BXL-2.569	BXL - Rue de la Régence, 30 – Conservatoire Royal de Musique	Mise en place de doubles châssis derrière les châssis d'origine
82	8-11-17	GOV	WSP-3.1	WSP - Parc de Woluwe	Abattage de 425 arbres
83	8-11-18	GOV	ETB-2.87	ETB - Avenue Belliard, 161 – Maison Dillens	Restauration de la maison Dillens
84	8-11-17	O	BXL-3.11	BXL - Rue de la Science / square Frère-Orban	Abattage d'un érable et remplacement à l'identique, placement d'1 stèle commémorative
85	8-11-17	GOV	XL-2.65	XL - Moliërelaan, 210 (arch. J. Ramaeckers, 1927	Restauratie van de hal
86	8-11-17	GOV	WSL-2.10	WSL - Rue Hof-ten-Berg, 22 - anc. ferme Hof-ten-Berg	Restauration, transformation et réaffectation de l'ancienne ferme
87	8-11-17	GOV	BXL-2.1365	BXL - Sint-Kristoffelstraat 45 - directeurswoning van de firma Absalon	Creëatie van 4 dakvensters en een zinken gevelbekleding in de achterkoer
88	29-11-17	GOV	ETB-3.4	ETB - Rue Louis Hap / ch. de Wavre – Jardin Jean-Félix Hap	Restauration et rénovation du bâtiment de l'orangerie

89	29-11-17	GOV	ETB-3.4	ETB - Rue Louis Hap / ch. de Wavre – Jardin Jean-Félix Hap	Restauration et réaménagement du jardin
90	29-11-17	GOV	BXL-2.169	BXL - Grand Place, 34 - Maison Le Heaume	Restauration des toitures et des charpentes, rénovation du logement
91	29-11-17	GOV	FRT-2.60	FRT - Ch. de Bruxelles, 221 à 227 - stade Joseph Mariën ("Royale Saint-Gilloise")	restauration et réaménagement des tribunes
92	29-11-17	GOV	BXL-2.825	BXL - Boulevard Anspach, 61 (arch. G. Bordiau, 1872)	Extension d'une pharmacie et restauration de la façade du rez
93	29-11-17	G	JET-2.18	JET - Avenue de Jette, 225 – Couvent des Rédemptoristes	Transformation de la bibliothèque en salle polyvalente
94	13-12-17	GOV	SBK-1.6	SBK - Avenue Latinis – Eglise Sainte-Suzanne	Conservat°, restaurat°, restitut° et modif des constructions originelles dans les abords de l'église – modification de PU
95	13-12-17	GOV	EVR-2.3	EVR - Avenue du Cimetière de Bruxelles	Aménagement de manière durable des zones de stockage et de leurs abords immédiats
96	13-12-17	GOV	BXL-2.1609	BXL - Rue de l'Etuve, 47	Aménagement d'un rez-de-chaussée commercial et d'un logement aux étages

G: gunstig advies / GOV: gunstig advies onder voorbehoud / O: ongunstig advies / AI: vraag om aanvullende informatie / Opm: opmerkingen en aanbevelingen / NB: niet behandeld wegens personeelstekort

2. OVERZICHT VAN DE VOORAFGAANDE ADVIEZEN

	ZITTING	ADVIES	DOSSIER NR	ADRES	VOORWERP VAN DE AANVRAAG
1	1-02-17	Opm	SGL-2.37	SGL - Place Maurice Van Meenen, 39 - Hôtel de Ville	Présentation du schéma directeur
2	1-02-17	GOV	SBK-3.1	SBK - Parc Josaphat - Stade du Crossing	Construction de la nouvelle tribune nord
3	1-02-17	GOV	BXL-2.1381	BXL - Max, 104-106 / Saint-Pierre, 17-27 - anc. cinéma Marivaux	Projet de résidence étudiante
4	22-02-17	Opm	BXL-2.1007	BXL - Rue de la Madeleine / rue St-Jean - Galerie Bortier	Renouvellement de l'éclairage intérieur de la galerie
5	15-03-17	Opm	WMB-2.202	WMB - Chaussée de la Hulpe, 185 - Immeuble CBR	Reconversion en logement
6	15-03-17	Opm	ETB-2.24	ETB - Chaussée de Wavre, 508 - Maison Hap	Rénovation et restauration; problème de stabilité
7	15-03-17	G	SBK-1.6	SBK - Avenue Gustave Latinis, 50 - Eglise Sainte-Suzanne	Démolition d'un socle dans la chapelle.
8	29-03-17	Opm	AUD-3.1	AUD - Forêt de Soignes (PGP)	PG - Livre II - Objectifs et mesures de gestion
9	10-05-17	Opm	AND-2.5	AND - Rue R. Chaudron, 24 - Abattoirs	Pose d'un film solaire flexible sur les toitures
10	31-05-17	Opm	AND-2.14	AND - Rues du Libre Examen / Scheutveld - Anc. Brasseries Atlas	Réaménagement en logements et bureaux
11	21-06-17	O	JET-3.2	JET - Site du Poelbos	Extension due l'école néerlandophone dans le site classé
12	21-06-17	Opm	SJN-3.2	SJN - Jardin Botanique	Restauration des verrières
13	21-06-17	GOV	BXL-2.1469	BXL - Rue du Marché aux Herbes, 16	Aménagement de deux logements aux étages
14	5-07-17	Opm	FRT-2.60	FRT - Chaussée de Bruxelles, 221-227 - stade Joseph Marïen	Restauration et réaménagement des tribunes
15	23-08-17	G	BXL-2.569	BXL - Rue de la Régence, 30 - Conservatoire royal de Musique	Mise en vernis des châssis (au lieu d'une peinture)
16	23-08-17	Opm	WSL-2.122	WSL - Avenue J.-F. Debecker, 48 - Villa Lecocq et site	Restauration et transformation de la villa et de son site
17	13-09-17	GOV	FRT-2.19	FRT - Rue du Curé, 2 - Maison communale	Aménagement des combles
18	18-10-17	Opm	SBK-4.36	SBK - Avenue des Glycines	Aménagement des trottoirs et plantations
19	18-10-17	Opm	SBK-3.22	SBK - Place des Bienfaiteurs	Réaménagement des trottoirs de la place
20	18-10-17	Opm	WMB-2.20	WMB - avenue Georges Benoît - Le Logis	Aménagement d'une agora sportive
21	18-10-17	Opm	BXL-2.1193	BXL - Rue de l'Ecuyer, 41 - immeuble Blomme	Modifications châssis
22	29-11-17	O	SBK-3.29/4.35	SBK - Avenue Louis Bertrand	Réaménagement de façade à façade – plans modifiés
23	13-12-17	Opm	SBK-2.32	SBK - Place Colignon – Hôtel communal	Réaménagement du local d'accueil secondaire

G: gunstig advies / GOV: gunstig advies onder voorbehoud / O: ongunstig advies / Opm: opmerkingen en aanbevelingen

3. OVERZICHT VAN DE VRAGEN TOT AANVULLENDE INFORMATIE

	ZITTING	ADVIES	DOSSIER NR	ADRES	VOORWERP VAN DE AANVRAAG
1	1-02-17	AI	BXL-2.10	BXL - Avenue Palmerston, 2 - Hôtel van Eetvelde	Restauration et réaffectation
2	22-02-17	AI	BXL-2.61	BXL - Rue Saint-Ghislain, 34, 36-40	Isolation du mur mitoyen avec le n° 34
3	10-05-17	AI	AND-2.45	AND - Rue du Chapelain, 2 - Béguinage	Restauration extérieure et intérieure, renouvellement des installations techniques
4	31-05-17	AI	WSL-2.23	WSL - Av. P. Hymans, 2 – Maison Communale	Restauration intérieure
5	23-08-17	AI	WSP-3.1	WOLUWE-ST-PIERRE. Parc de Woluwe	Abattage de 425 arbres
6	4-10-17	AI	ETB-3.4	ETB - Rue Louis Hap / ch. de Wavre – Jardin Jean-Félix Hap	Restauration et rénovation du bâtiment de l'orangerie
7	4-10-17	AI	ETB-3.4	ETB - Rue Louis Hap / ch. de Wavre – Jardin Jean-Félix Hap	Restauration et réaménagement du jardin
8	8-11-17	AI	XL-2.139	XL - Place du Luxembourg, 4	Restauration

AI: vraag tot aanvullende informatie

4. OVERZICHT VAN DE DOSSIERS BEHANDELD IN HET KADER VAN DE OPVOLGING VAN EENSLUIDENDE ADVIEZEN

	ZITTING	ADVIES	DOSSIER NR	ADRES	VOORWERP VAN DE AANVRAAG
1	15-03-17	GOV	WMB-2.19	WMB - Avenue des Archiducs, 1-3	Bewaringstoestand van de raamprofielen in de achtergevel
2	15-03-17	GOV	BXL-2.1577	BXL - Beurre, 24-26 et 28 - Bijouterie De Greef	Ext bijouterie au bâtiment voisin (n°28), réaménagement intérieur
3	29-03-17	GOV	BXL-2.1735	BXL - Rue au Beurre, 29	Modification du projet de l'objet du PU
4	13-09-17	GOV	SJN-2.13	SJN - Av. de l'Astronomie, 13 – Maison communale	Restauration des châssis dans la cour intérieure au lieu de leur remplacement et abandon de l'isolation = permis modificatif

G: gunstig advies / GOV: gunstig advies onder voorbehoud / O: ongunstig advies

5. OVERZICHT VAN DE AANVRAGEN TOT STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING

	ZITTING	ADVIES	DOSSIER NR	ADRES	VOORWERP VAN DE AANVRAAG
1	11-01-17	GOV	SBK-2.316	SBK - Avenue Herbert Hoover, 7	Transfo, ajout balcons arr, aménagt terrasses en toiture, modif façades
2	11-01-17	Opm	SGL-2.387	SGL - Rue Moris, 19 - Institut Jean-Baptiste de la Salle	Démol mur de clôture, rempl par végétation; aménagement jardin pédagogique et 2 abattages
3	11-01-17	Opm	XL-2.551	XL - Rue des Echevins, 72	Aménagt 3 logements, ajout terrasses, lucarne en façade avant, agrandissement de la toiture à l'arrière
4	11-01-17	Opm	BXL-2.1738	BXL - Rue Richard Neybergh, 6 - Ecole Léopold Ier	Réaménagt jardin et cour int de l'école maternelle ainsi que du jardin intérieur de la crèche néerlandophone
5	11-01-17	Opm	AND-2.247	AND - Rue Meylemeersch, 20	Construction d'un bâtiment d'auditoires dans le complexe Erasme.
6	11-01-17	Opm	AND-2.249	AND - Rue de la Cantilène / rue de la Tarentelle	Construction ensemble de 107 logements, parking souterrain, démol club house
7	11-01-17	Opm	BXL-2.2561	BXL - Vieux Marché aux Grains, 21	Rénovation de l'immeuble
8	11-01-17	Opm	WSP-2.219	WSP - Avenue de Tervueren, 150	Extension, transformation et rehausse d'un immeuble (préal-PU)
9	11-01-17	TYPE	AUD-2.93	AUD - Avenue Walckiers, 42	Rénovation et transfo d'une maison unif et reconstr d'une annexe arrière
10	11-01-17	TYPE	BXL-2.2560	BXL - Rue Sainte-Catherine, 1A / rue de Flandre, 5	Ext du comm au 1er étage, nouvel escalier, remplit châssis
11	11-01-17	TYPE	BSA-2.45	BSA - Rue des Chats, 51	Réaménagement du rez et régul d'une véranda arrière
12	11-01-17	TYPE	XL-2.106	XL - Chaussée de Wavre, 167-173	Régularisation de travaux non conformes au permis délivré (1998-1999)
13	11-01-17	TYPE	WSP-2.220	WSP - Rue Jean Lambotte, 15	Construction d'une extension à l'arrière du premier étage
14	11-01-17	TYPE	AND-2.246	AND - Rue de Fiennes, 11	Changement d'affectation du rez-de-chaussée
15	11-01-17	TYPE	AND-2.248	AND - Rue de Fiennes, 23	Changement d'affectation du rez-de-chaussée comm en sanck-rôtisserie
16	11-01-17	TYPE	BXL-2.2562	BXL - Quai aux Briques, 42-44	Aménagement d'une terrasse permanente dans l'espace public (régul)
17	11-01-17	TYPE	SBK-2.317	SBK - Rue des Palais, 28	Régul d'un changt d'aff du rez (de bureau en comm) et enseigne
18	1-02-17	O	MSJ-2.203	MSJ - Rue Mommaerts, 5	Rénovation d'un immeuble de logements
19	1-02-17	G	BXL-2.2563	BXL / HAEREN - Harenberg / rue du Klesper	Démol des maisons, construct° de 41 logements, salle polyval, parking sous-sol
20	1-02-17	Opm	XL-4.13	XL - Ch. d'Ixelles (entre la Porte de Namur et la place F. Cocq)	Réaménagement de façade à façade, zones de rencontre, abattages/replant°
21	1-02-17	Opm	BXL-2.905/2.1505	BXL - Place du Trône, 1 / bd du Régent, 1-8 / rue de la Pépinière	Modif coursives et baies, modif grilles de ventil, mur rideau, reconfiguration de la façade du bâtiment central et entrée
22	1-02-17	TYPE	MSJ-2.111	MSJ - Quai des Charbonnages, 68	Agrandissement d'une baie donnant sur la terrasse en toiture; réaménagement et verdurisation de la terrasse
23	1-02-17	TYPE	MSJ-2.164	MSJ - Rue de l'Escaut, 133-149	Verlenging van de inrichting als bovengrondse parking voor 26 wagens
24	1-02-17	TYPE	XL-2.553	XL - Rue de Praetere, 14	Aménagt terrasse arr sur toit plat du 4 ^e , pose d'un plancher en verre translucide au-dessus de la cage d'escalier
25	1-02-17	TYPE	BXL-2.2211	BXL - Rue des Alexiens, 11-13	Réorganisation du site César de Paepe
26	1-02-17	TYPE	BXL-2.2548	BXL - Rue Léopold I, 19	Réamt en bureau et 2 logements, ext arr, rempl châssis (nouveaux en bois), panneaux solaire avant

27	1-02-17	TYPE	WSP-2.185	WSP - Avenue Jules César, 2	Rénovation des façades (isolation par l'extérieur, remplacement des châssis).
28	1-02-17	TYPE	BXL-2.2564	BXL - Rue Sainte-Catherine, 43-49 / angle place Ste-Catherine	Remplacer les châssis en PVC par des nouveaux châssis en PVC blanc
29	1-02-17	TYPE	WMB-2.203	WMB - Rue des Trois Tilleuls, 73	Pose de châssis en PVC (régularisation)
30	22-02-17	Opm	ETB-2.215	ETB - Avenue de Tervueren, 76	Division en 4 logts, transf façade avant, fenêtres de toit, garage (régul)
31	22-02-17	Opm	XL-2.555	XL - Rue de l'Arbre Bénit, 87-89	Transfo façade du n° 89, regrouper les 2 biens et aménager 7 logements
32	22-02-17	Opm	BXL-4.173	BXL - Rue du Lombard (entre place Saint-Jean et rue de l'Etuve)	Réaménagement espace public, réorganisation des arrêts et terminus bus
33	22-02-17	Opm	XL-2.518	XL - Bd Général Jacques, 26	Surhaussement, transfo et réno d'un hôtel de maître - nouveaux plans
34	22-02-17	TYPE	UCL-2.360	UCL - Rue Edith Cavell, 92	Placement d'une bulle gonflable amovible sur 2 terrains de tennis
35	22-02-17	TYPE	SJN-2.117	SJN - Rue de la Poste, 37 / rue Saint-François, 57	Pose d'une isolation et d'un bardage sur les pignons aveugles
36	22-02-17	TYPE	SGL-2.389	SGL - Rue de Parme, 52	Modif volume toiture (ext chien assis existant avant et ajout d'une lucarne arrière; ajout de velux
37	22-02-17	TYPE	SGL-2.378	SGL - Rue Wafelaerts, 64	Rempl lucarne de la toiture avant par une lucarne plus grande, installation d'une lucarne et des velux en toiture arrière
38	22-02-17	TYPE	AND-2.250	AND - Place du Repos / rue de la Vérité	Construction d'un immeuble d'appartements sur la parcelle d'angle
39	22-02-17	TYPE	GSR-2.27	GSR - Rue au Bois	Construire un cabanon en bois en abord de potagers collectifs
40	22-02-17	TYPE	XL-2.554	XL - Rue de la Paix, 33-35	rénovation de l'espace commercial et de la devanture
41	22-02-17	TYPE	BXL-2.2565	BXL - Rue Léopold I, 18	Rempl châssis PVC blanc par PVC foncé, ext/création annexe arr, lucarne et velux avant et toiture Mansart arrière
42	22-02-17	TYPE	BSA-2.46	BSA - Avenue Georges Remy, 46	Rempl toiture par vol d'angle à toiture plate avec terrasse intégrée
43	22-02-17	TYPE	XL-2.395	XL - Avenue G. Brugmann, 200 / Meunier	Réaff partiel et modif façade du rez, ajout 3 terrasses au dernier étage côté rue
44	15-03-17	O	SBK-4.35	SBK - Avenue Louis Bertrand	Heraanleg van gevel tot gevel
45	15-03-17	G	BXL-3.114	BXL - Rue Albert	Aménagt pocket park sur les abords de la voie ferrée (CQD Bockstael)
46	15-03-17	Opm	BXL-2.2566	BXL - Rue des Pierres, 46, 48-50	Transfo 3 imm en 8 log, verrière, patio, ext comm, 4 terrasses arr, nvle devanture comm au n° 46, transfo int (régul)
47	15-03-17	Opm	WSP-2.178	WSP - Avenue de Tervueren, 282 - Ambassade d'Azerbaïdjan	Rénovation et transformation du bâtiment
48	15-03-17	Opm	BXL-2.2473	BXL - Nouveau Marché aux Grains, 35 / Dansaert, 78	Réunir 2 parcelles et aménagt commerce traversant, rempl et modif devantures comm, passerelle
49	15-03-17	Opm	WSP-2.221	WSP - Av. de Tervueren, 267 / av. R. Vandendriessche, 1A	bouw van een woning en uitbreiding van een woongebouw.
50	15-03-17	Opm	SGL-2.390	SGL - Avenue Ducpétiaux, 68	Renovatie en isolatie van de gevel van een appartementsgebouw.
51	15-03-17	TYPE	BXL-2.2568	BXL - Rue Defacqz, 18	Division d'un hôtel de maître en 4 logements.
52	15-03-17	TYPE	XL-2.2567	XL - Rue du Pépin, 41	Transformation de la devanture (régularisation)
53	15-03-17	TYPE	XL-2.557	XL - Rue de Aqueduc, 173	Construction d'un penthouse sur la toiture d'un immeuble à appartements.
54	15-03-17	TYPE	XL-2.496	XL - Rue du Nid, 6	construction d'un immeuble de logements.
55	15-03-17	TYPE	BXL-2.2569	BXL - Bd E. Bockstael, 205	Rempl garde-corps en pierre du 1 ^e et 2 ^e étage

					par fer forgé, châssis en PVC blanc aux étages
56	15-03-17	TYPE	FRT-2.143	FRT - Chée de Bruxelles, 44	Rénovation d'une maison unifamiliale et extension en toiture
57	15-03-17	TYPE	BXL-2.2570	BXL - Rue des Patriotes, 5	Division maison en 3 logements, ext arrière (véranda à régulariser), modif façade avant
58	15-03-17	TYPE	WSP.222	WSP - Rue René Declercq, 17	Extension et rénovation d'une maison.
59	15-03-17	TYPE	BXL-2.2571	BXL - Bd E. Bockstael, 209A	Remplacement des enseignes et de la signalétique d'un commerce.
60	15-03-17	TYPE	XL-2.556	XL - Rue de Praetere, 10	Modification du pan de toiture arrière et ajout de 3 lucarnes, réaménagement du rez-de-chaussée
61	15-03-17	TYPE	SBK-2.318	SBK - Place Lehon, 3	Changt d'affec rez, ajout 2 logts, lucarne avant et modif façade avant
62	15-03-17	TYPE	BXL-2.2573	BXL - Rue des Fripiers, 45	Transformation d'une devanture (régularisation partielle)
63	15-03-17	TYPE	BXL-2.2572	BXL - Rue Hobbema, 9	Rénovation, transformation et aménagement de 4 logements
64	29-03-17	O	BXL-2.2574	BXL - Rue Dansaert, 64	Verbouwing van een handelszaak en wijziging van de winkelpui; inrichting van 4 appartementen
65	29-03-17	GOV	BXL-2.2494	BXL - Rue D. Lefèvre, 49-51	Démol maison et réamgt atelier pour construction hôtel et un logement
66	29-03-17	Opm	SJN-4.14	SJN - Rues St-Josse, Charles-VI, A. Lynen, Ferme, et environnantes	Réaménagement de l'espace public dans le cadre du CQD Liedekerke / Saint-Josse-ten-Node.
67	29-03-17	Opm	XL-2.558	XL - Avenue Brugmann, 215	Extension d'un appartement en toiture
68	29-03-17	TYPE	BXL-2.2260	BXL - Rue de l'Ecuyer, 33	Transformation d'une devanture
69	29-03-17	TYPE	BXL-2.1080	BXL - Bd d'Anvers, 315-317	Wijziging vergunning – afbraak en heropbouw van de oorspronkelijke voorgevel, wijziging planindeling
70	29-03-17	TYPE	UCL-2.111	UCL - Av. de la Chênaie	Remplacement d'une cabine haute tension
71	29-03-17	TYPE	SGL-2.391	SGL - Rue de Parme, 62	Modifier le nombre et la répartition des logements; création d'une terrasse en toiture avant
72	29-03-17	TYPE	BXL-2.2063	BXL - Rue Neuve, 34	Wijziging van de winkelpui en wit schilderen van de gevel van het gelijkvloers
73	29-03-17	TYPE	BXL-2.1939	BXL - Rue du Midi, 5	Rempl devanture com, changt aff commerce en snack, installation de chauffage sur le toit plat arrière
74	29-03-17	TYPE	XL-2.192	XL - Place F. Cocq, 3	Wijzigen van het uitstalraam en plaatsen van een markies
75	29-03-17	TYPE	WSP-2.24	WSP - Av. de Tervueren, 368	Installation d'un escalier de secours (régularisation)
76	29-03-17	TYPE	MSJ-2.205	MSJ - Sippelberg, 10 - Institut des Ursulines	Démol construction existante, construction de locaux scolaires avec préau
77	29-03-17	TYPE	MSJ-2.206	MSJ - Rue Heyvaert, 87	Transformation et réaffectation d'un immeuble désaffecté en 3 logements + entrepôt
78	29-03-17	TYPE	ETB - 2.216	ETB - Rue Fétis, 56	Rénover et agrandir une maison unifamiliale
79	19-04-17	O	WSL-2.120/3.9	WSL - Rue Vergote, 24-26	Démol maison néoclassique, constr imm appart, parking souterrain, transfo d'1 hôtel de maître
80	19-04-17	G	BXL-2.1998	BXL - Avenue Franklin Roosevelt, 31	Modification de la grille de clôture
81	19-04-17	NB	BXL-2.2551	BXL - Rue Sainte-Catherine, 3 à 9	Aménagement d'un appartement au 5 ^e étage, extension en toiture et aménagement d'une terrasse
82	19-04-17	NB	XL-2.559	XL - Place du Châtelain, 6-7 /Simonis, 59-61	Ext imm de 2 niv sur rez et 1 ét en recul, aménagt 6 logts et install° ascenseur (régul)

83	19-04-17	NB	BXL-2.1486	BXL - Rue Léopold, 25	Remplacement des menuiseries extérieures en acier par de nouvelles menuiseries en alu
84	19-04-17	NB	AND-2.251	AND - Rue de Fiennes, 69	Mise en conformité d'un immeuble de rapport (régularisation)
85	19-04-17	NB	SBK-2.266	SBK - Rue Général Eenens, 3	Placement d'enseignes; réaffectation du rez-de-chaussée d'un horeca en commerce
86	19-04-17	NB	MSJ-2.207	MSJ - Rue Heyvaert, 77	Herinrichting van het achterhuis tot muziekstudio; wijzigingen raamopeningen achtergevel
87	19-04-17	NB	SGL-2.392	SGL - Rue Vanderschrick, 16-18	Construction d'une lucarne en toiture arrière
88	19-04-17	NB	BXL-2.2577	BXL - Rue de la Querelle, 2 et 3	Rénovation et isolation d'un ensemble de logements sociaux
89	19-04-17	NB	XL-2.477	XL - Avenue Molière, 293-395	Réunion de 2 maisons unifamiliales
90	19-04-17	NB	BXL-2.2575	BXL - Bd Poincaré, 6	Mise en conformité d'un immeuble à appartements
91	19-04-17	NB	XL-2.333	XL - Rue du Collège, 22	Extension d'une installation de mobilophonie existante et ajout d'armoires techniques sur la toiture du bâtiment
92	19-04-17	NB	UCL-2.361	UCL - Rue du Repos, 155	Rénovation et extension d'une maison unifamiliale
93	19-04-17	NB	BXL-2.1869	BXL - Rue Marie-Christine, 232	Création 4 logts aux étages et ds combles, division du rez comm en 2 comm
94	19-04-17	NB	BXL-7.80	BXL - Arts, Loi, Midi et Chapelle	Installation de 4 panneaux à message variable dans l'esp public (télé-jalonnement parkings le long de la petite ceinture)
95	19-04-17	NB	XL-2.326	XL - Avenue de la Couronne, 463	Mise en conformité de la peinture de la façade avant en gris anthracite et bleu turquoise
96	19-04-17	NB	AND-2.180	AND - Rue Van Lint, 1	Changement d'affectation d'une agence bancaire en maison médicale
97	19-04-17	NB	XL-2.560	XL - Square de Meeûs, 8 – Parlement européen	Création de deux abris fumeurs sous le préau d'entrée du bâtiment
98	19-04-17	NB/bezoek	BXL-2.655	BXL - Tour & Taxis. Gare maritime et Hôtel de la Poste	Permis modificatif pour la rénovation et la transformation de la Gare Maritime et de l'Hôtel de la Poste
99	19-04-17	Opm	BXL-4.174	BXL - Régent, Arts, Marnix, Porte Namur, Bastion	Réaménagement de l'espace public avec pistes cyclables
100	19-04-17	Opm	BXL-2.1960	BXL - Rue du Lombard, 33	Transformation et extension de l'immeuble et de l'arrière-maison
101	19-04-17	Opm	AND-3.5	AND - Avenue Théo Verbeeck, 2 - parc Astrid - pavillon Fabiola	Reconstruction du pavillon Fabiola
102	19-04-17	Opm	AUD-2.94	AUD - Chaussée de Wavre, 1820-1822	Réno/transfo 2 imm logts néocl en 3 habt° et 1 imm de 2 appart avec Horeca au rez
103	19-04-17	Opm	WSP-2.223	WSP - Rue de l'Aviation, 22	Transformation et extension d'une maison style cottage
104	19-04-17	Opm	BXL-2.2212	BXL - Quai aux Pierres de Taille, 16 / rue du Canal, 27 à 45	Changt affect 15° ét, suppr logt 13e ét, modif partielle façade, modif abords (permis modificatif)
105	19-04-17	Opm	WSP-2.216	WSP - Avenue de Tervueren, 263-265	Transfo de 2 hôtels de maître en 9 appartements
106	19-04-17	TYPE	BXL-2.2576	BXL - Rue du Marché aux Herbes, 73	Division maison avec rez com en 2 logts, ext com, couverture cour, nvelle circulation, modif vitrine et rempl châssis
107	10-05-17	O	BXL-2.692	BXL - Place Ste-Gudule, 14-17 / rue des Colonies, 40	Transformation d'un immeuble de bureaux, aménagement d'espaces commerciaux
108	10-05-17	G	BXL-2.812	BXL - Av. d'Auderghem, 34-38 / av. de la Joyeuse Entrée, 6-8	Démolition de 4 maisons unifamiliales, réalisation de 2 immeubles de logements
109	10-05-17	NB	WMB-2.44	WMB - Avenue Léopold Wiener, 18 - Maison du Directeur	Transformation et extension (régularisation)

110	10-05-17	NB	BXL-2.2579	BXL - Rue Charles Buls, 12	Réaménagement du rez commercial, transformation façade, remplacement des menuiseries
111	10-05-17	NB	SGL-2.355	SGL - Av. Jean Volders, 11	Réaménagement du rez commercial, transformation façade du rez
112	10-05-17	NB	XL-2.561	XL - Rue du Châtelain, 32	Placement d'un porte-drapeau
113	10-05-17	NB	BXL-2.2578	BXL - Rue Jan Bollen, 51	Surhausse et mise en conformité de travaux divers (régularisation)
114	10-05-17	NB	MSJ-2.208	MSJ - Rue Mommaerts, 9	Régularisation d'une annexe, aménagement du grenier en chambres (régularisation)
115	10-05-17	NB	UCL-2.361	UCL - Av. Léo Errera, 26	Isolation de la façade arrière et transformation du 3e étage
116	10-05-17	NB	BXL-2.2325	BXL - Rue Marcq, 25	Transformation et extension d'un centre social
117	10-05-17	NB	XL-2.316	XL - Chée d'Ixelles, 181	Mise en conformité du changement d'affectation (régularisation)
118	10-05-17	Opm	XL-2.479	IXELLES. Rue Gray / avenue de la Couronne	Contrat de Quartier Maelbeek - projet « Entre deux ponts » - Réalisation d'un ascenseur urbain – nouvelle proposition
119	10-05-17	Opm	WSP - 2.224	WSP - Avenue des Cyclistes, 11 (arch. J. Diongre)	Transformation intérieure et extérieure
120	10-05-17	Opm	BXL-2.2184	BXL - Quai au Foin, 13	Transformation d'un centre pour jeunes, isolation des façades avant et arrière (régularisation partielle)
121	10-05-17	Opm	BXL-2.2353	BXL - Rue Locquenghien, 15-17-19	Transformation et surhausse d'un immeuble d'angle néoclassique
122	31-05-17	O	BXL-2.2583	BXL - Rues de la Montagne, 42-44 / des Bouchers, 75-79	Transformation et surhaussement de 5 maisons
123	31-05-17	NB	BXL-2.2581	BXL - Rue Fransman ,78 - Immeuble commercial de style moderniste	Réaffectation en logements, remplacement des menuiseries
124	31-05-17	NB	BXL-2.2585	BXL - Rue Neuve, 48-52A / angle rue Saint-Michel	Transformation et remplacement de la devanture
125	31-05-17	NB	BXL-2.1679	BXL - Rue des Pierres, 52	Extension du commerce (régularisation) renouvellement devanture
126	31-05-17	NB	WSP-2.25	WSP - Av. du Hockey, 44	Transformation et extension d'une maison trois façades
127	31-05-17	NB	AND-2.76	AND - Rue Jorez, 21	Pose d'enseignes
128	31-05-17	NB	BXL-2.2584	BXL - Bd Emile Jacqmain, 8	Modification de la façade du rez-de-chaussée (régularisation)
129	31-05-17	NB	XL-2.563	XL - Rue Ste-Boniface, 13	Mise en conformité d'une enseigne existante (régularisation)
130	31-05-17	NB	WSP-2.226	WSP - Avenue Roger Vandendriessche, 29	Transformation intérieure, modification de la façade et de la toiture
131	31-05-17	NB	SGL-2.393	SGL - Rue Antoine Briart, 74	Transformations intérieures, remplacement menuiseries en façade avant
132	31-05-17	NB	UCL-2.363	UCL - Chaussée d'Alseberg, 861 / rue de Stalle – Maison d'angle néoclassique	Transformation intérieure, remplacement de la devanture (régularisation)
133	31-05-17	NB	AUD-2,95	AUD - Chée de Wavre, 1804	Transformation, renouvellement de la devanture
134	31-05-17	Opm	BXL-4.175	BXL - Bd deWaterloo / av. du Midi / de la Porte de Hal / Henri Jaspard.	Réaménagement de la Petite Ceinture sur le tronçon Louise / Terre-Neuve
135	31-05-17	Opm	BXL-4.176	BXL - Bd du Botanique, Bisschoffsheim et Galilée	Réaménagement de la Petite Ceinture sur le tronçon Gineste / Quetelet
136	31-05-17	Opm	UCL-4.36	UCL - Chée de St-Job / rue du Repos / av. de la Chênaie	Réaménagement de l'espace public, mise à ciel ouvert du Geleytsbeek
137	31-05-17	Opm	UCL-2.364	UCL - Avenue Molière, 313 / rue Général Lotz, 8-10	Surhaussement des deux façades, transformation intérieure, extension
138	31-05-17	Opm	JET-4.9	JET - Bd de Smet de Naeyer / rues du Comte de Jette, J. Lahaye, e.a.	Réaménagement de l'espace public, désaxement du site propre pour trams

139	31-05-17	Opm	AUD-2.19B	AUD - Bd. Général Jacques, 1-19 / chaussée de Wavre, 1013-1045	Réalisation d'un complexe de logements et de commerce
140	31-05-17	Opm/DOC	BXL-2.2582	BXL - Rue des Commerçants / angle rue du Magasin	Démolition excepté façades et caves, réalisation de kots d'étudiants
141	21-06-17	O	BXL-2.2592 / 2267	BXL - Avenue Louise, 228 / rue Lens, 29-31	Transfo immeuble de bureau en un imm mixte (côté Louise), démol anc. écuries et reconstr immeuble de 25 logements
142	21-06-17	O	UCL-2.143	UCCLE. Avenue Paul Stroobant, 44	Transformation et extension du Tennis Club de l'Observatoire.
143	21-06-17	O	WSP-2.228	WSP - René Devillersstraat 49 - Les Pins Noirs	Transformation d'une maison unifamiliale
144	21-06-17	O/GOV	XL-2.565	XL - Rue Lanfray, 8	Rénovation et division d'une maison unifamiliale en deux logements
145	21-06-17	NB	XL-2.499	XL - Rue du Trône, 127-129 et 131-135 / chaussée de Wavre, 198	Démolition et transformation de plusieurs biens néoclassiques et réalisation d'un complexe de logements et de commerces
146	21-06-17	NB	AND-2.130	AND - Avenue d'Itterbeek, 580	Construction d'un dépôt et d'un vestiaire à l'usage d'un terrain de sport communal (régularisation)
147	21-06-17	NB	AND-2.253	AND - Rue de la Clinique, 98	Remplacement de châssis par des châssis en PVC (régularisation)
148	21-06-17	NB	AND-2.254	AND - Chaussée de Ninove, 675	Aménagement d'une terrasse de café au rez-de-chaussée avant d'un horeca existant
149	21-06-17	NB	AND-2.255	AND - Rue des Betteraves	Construction d'un box pour chevaux
150	21-06-17	NB	BXL-2.2593	BXL - Begijnhofstraat 25	Remplacement des menuiseries en bois par des châssis PVC (regularisatie)
151	21-06-17	NB	BXL-2.2594	BXL - Rue des Artistes, 42	Démolition d'annexes (anc. marbrier funéraire) et construction d'un immeuble à appartements
152	21-06-17	NB	BXL-2.1978	BXL - Rue Brederode, 2	Rénovation d'un immeuble de bureaux
153	21-06-17	NB	BXL-2.2595	BXL - Boulevard de Dixmude, 30-30B	Transformation d'un rez-de-chaussée en commerce et parking
154	21-06-17	NB	MSJ-2.209	MSL - Rue Sainte-Marie, 21-23	Installation temporaire d'un container sur la voie publique
155	21-06-17	NB	MSJ-2.210	MSJ - Rue Vanderstichelen, 44	Modif façade avant de l'atelier, création escalier ds atelier et réaménagt de l'habitation accessoire de l'atelier
156	21-06-17	NB	MSJ-2.211	MSJ - Rue de Liverpool, 11	Transformation d'un immeuble de rapport (régularisation)
157	21-06-17	NB	UCL-2.365	UCL - Vieille rue du Moulin, 18	Transformation et extension d'une maison unifamiliale
158	21-06-17	NB	WMB-2.157	WMB - Avenue des Ortolans, 9	Modification de la toiture et création d'un logement.
159	21-06-17	NB	WSL-2.121	WSL - Avenue J.-P. Rullens, 1	Transformation et aménagement de combles d'un immeuble de rapport et création de deux appartements
160	21-06-17	NB	FRT-2.144	FRT - Place Saint-Denis, 29-30	Modif destinat° rez, modif façade à rue, transfo et ext (régularisation)
161	21-06-17	NB	BXL-2.1696	BXL - Anspachlaan 111-115 / Sint-Gorikstraat	Renovrenoveren van de buitenschil (buitengevels en bepaalde daken)
162	21-06-17	NB	BXL-2.2502	BXL - Rue des Fripiers, 57	Transformation d'une devanture commerciale (régularisation)
163	21-06-17	Opm	WSP-2.227	WSP - Av. P. Vander Biest - Cité de l'Amitié	Rénovation et isolation des façades et toitures, extension d'un logement dans le volume existant
164	21-06-17	Opm	WSL-2.116	WSL - Th. De Cuyperlaan, 284	Démolition d'une maison et construction d'appartements
165	21-06-17	Opm	WMB-2.157	WMB - Avenue Théo Vanpé, 18-20	Transformation d'une habitation existante, construction de 4 villas et une conciergerie et abattage de 21 arbres

166	21-06-17	Opm	XL-2.518	XL - Boulevard Général Jacques, 26	Surhaussement, transformation et rénovation d'un hôtel de maître
167	21-06-17	Opm	BXL-2.2596	BXL - Rue Coppens, 18-20	Réalisation d'une fresque sur un mur pignon
168	5-07-17	O	JET-2.41	JET - Tentoonstellingslaan 317 / Laarbeeklaan / Dielegemdreef	Afbraak van 2 eengezinswoningen, bouw van een nieuwe showroom voor auto's
169	5-07-17	NB	BXL-2.2597	BXL - Rue Wynants, 9	Modification de la façade à rue
170	5-07-17	NB	SGL-2.394	SGL - Rue de Lausanne, 8	Modification de la façade à rue: mise en peinture des briquettes de parement dans une teinte claire, et des menuiseries en gris foncé
171	5-07-17	NB	XL-2.566	XL - Rue de la Vallée, 42B	Prolongation de la cage d'ascenseur jusqu'au dernier étage d'un immeuble à appartements, ajout d'un volume technique en toiture
172	5-07-17	NB	FRT-2.145	FRT - Rue du Dries, 15	Mise en conformité des menuiseries en façade avant et de la véranda réalisée en façade arrière (régul)
173	5-07-17	NB	XL-2.568	XL - Rue Faider, 54	Surhausse et réaménagement de l'annexe
174	5-07-17	Opm	XL-2.567	XL - Rue de l'Abbaye, 28B	Construct° d'un étage suppl, transfo int, modif cage d'escalier, implantation d'un ascenseur
175	5-07-17	Opm	UCL-2.366	UCL - Rue de Stalle - pont chemin de fer	Remplacement du parapet en maçonnerie de briques par un garde-corps métallique, élargissement de la superstructure
176	12-07-17	Opm	XL-2.552	XL - Rue Volta, 2-6	Construct° 2 immeubles logmts sociaux en int d'îlot
177	12-07-17	Opm	BXL-5.62	BXL - Rue de la Loi, 227-235 sur l'esplanade centrale	Monument commémoratif dédié aux victimes d'attentats terroristes
178	12-07-17	Opm	BXL-2.2439	BXL - Place Anneessens 2 / angle rue de la Caserne	Inrichting 2 woningen, inparing terras in het dak en vervanging van het buitenschrijnwerk in hout door aluminium
179	12-07-17	TYPE	AND-2.215	AND - Avenue d'Itterbeek, 498 - Ecole Raymond Van Belle	Installation de 2 classes préfabriquées type « container » pour une durée de 2 ans (durant le chantier)
180	12-07-17	TYPE	SGL-2.388	SGL - Rue Henri Wafelaerts, 50	Modif nombre et réparti° logmts, modif volume pour la création d'une terrasse
181	12-07-17	TYPE	SBK-2.306	SBK - Avenue Maréchal Foch, 33	Démol de 2 toitures en faç arr, modif réparti° logmts, modif struct int, modif des 2 façades
182	23-08-17	NB	AND-2.257	AND - Rue d'Aumale, 119+ / rue de Birmingham, 355	Réalisation d'une fresque sur un mur pignon
183	23-08-17	NB	AND-2.258	AND - Rue Eloy, 94	Transformation de la maison et du commerce, augmentation du nombre de logements (régularisation)
184	23-08-17	NB	BXL-2.200/2.84	BXL - Rue Haute, 164 dite <i>la Maison espagnole</i> et 166	Changement d'affectation d'une agence bancaire en 3 logements et remplacement du châssis du n°166
185	23-08-17	NB	BXL-2.2605	BXL - Rue du Marronnier, 27	Réalisation d'une fresque sur un mur pignon (régularisation)
186	23-08-17	NB	BXL-2.2296	BXL - Rue Ducale, 63	Reconstruction de la partie droite de la façade à rue
187	23-08-17	NB	BXL-2.2598	BXL - Boulevard Emile Bockstael, 276	Modification de la vitrine en façade avant.
188	23-08-17	NB	BXL-2.2599	BXL - Rue du Midi, 9	Rénovation et mise en peinture de la devanture commerciale existante (marron), couverture de la cour
189	23-08-17	NB	BXL-2.2600	BXL - Rue Haute, 256-258	Modif vitrine comm des 2 imm pour 1 seule unité, percement 9 baies ds mitoyen, ext galerie (régul)
190	23-08-17	NB	BXL-2.2602	BXL - Zwaluwenstraat 13	Wijzigen van het dak en creëren van een terras bovenop de dakkapel
191	23-08-17	NB	BXL-2.2603	BXL - Ieperlaan	samenvoegen van 2 appartementen tot 1 appartement en sluiten van 2 terrassen op de 2 ^{de} verdieping (regul)

192	23-08-17	NB	BXL-2.1624	BXL - Rue des Chartreux, 50-54 / rue Saint-Christophe, 1	Rénovation d'un immeuble de rapport avec rez-de-chaussée commercial et extension en toiture
193	23-08-17	NB	BXL-2.2601	BXL - Rue de Livourne, 134	Aménagt logmt sous comble avec modif volume, modif baies et réaménagement intérieur
194	23-08-17	NB	BXL-2.2344	BXL - Rue de la Montagne, 18	Remplt devanture comm par 1 nouvelle devanture avec menuiseries en bois et volet intégré
195	23-08-17	NB	BXL-2.2604	BXL - Bd M. Lemonnier, 127 / rue de la Caserne, 40	Ext imm de logts et comm (régul partielle), démol vol rue Caserne (1 niveau) et construction nouveau vol (4 niveaux)
196	23-08-17	NB	ETB-2.201	ETB - Rue Louis Hap, 83.	Abattage d'un arbre, modification du balcon et de l'escalier du bel-étage en façade arrière
197	23-08-17	NB	ETB-2.217	ETB - Av. des Nerviens, 63 (arch. E. DELUNE)	Changt d'aff d'1 imm de bureaux et de son annexe en 3 appartements, rez pour prof libérale et maison unifamiliale
198	23-08-17	NB	ETB-4.16	ETB - Sint-Antoonplein	Aanleg van het Sint-Antoonplein
199	23-08-17	NB	SBK-2.319	SBK - Avenue Gustave Latinis, 75	Changt d'affect rez d'équipement en logement, modif façade avant et de la zone de recul
200	23-08-17	NB	XL-4.17	XL - Bd Général Jacques (entre Saisons et Couronne)	Réaménagement de la voirie, création de pistes cyclables et plantation d'arbres
201	23-08-17	Opm	GSR-2.28	GSR - Avenue Jacques Sermon, 31	Division d'une maison unifamiliale en 4 logements (régularisation)
202	23-08-17	Opm	BXL-4.177	BXL - Pl. E. Bockstael et rues environnantes	Aménagement pl. E. Bockstael et abords (CQD Bockstael)
203	23-08-17	Opm	BXL-4.178	BXL - Pl. E. Bockstael et rues environnantes	Réaménagement du pôle multimodal de la place Bockstael et des rues environnantes
204	23-08-17	Opm	MSJ-4.21	MSJ - Driehoekplaats, Nijverheidskaai, Rechthoekstraat, Ninoofsesteenweg, enz.	Inrichting van het Ninoofse Park en bouw van een handel - wijziging vergunning
205	23-08-17	Opm	BXL-4.173	BXL - Rue du Lombard (entre place Saint-Jean et rue de l'Etuve) - plans modif	Réaménagement espace public, réorganisation des arrêts et terminus bus (plans modif.)
206	23-08-17	Opm	XL-2.569	XL - Avenue Guillaume Macau, 42	Démolition de deux garages, transformation d'une habitation et construction d'un immeuble à trois appartements
207	23-08-17	Opm	XL-2.518	IXELLES. Boulevard Général Jacques, 26	surhaussement, transformation et rénovation d'un hôtel de maître – plans modifiés.
208	23-08-17	Opm	BXL-2.1437	BXL - Rue de la Loi, 51 / rue de la Science	Démolition d'un immeuble de bureau et construction d'un immeuble mixte
209	23-08-17	Opm	BXL-2.338	BXL - Rue du Pépin, 11-15 – anc. caserne Prince Albert	Transformation et restauration de l'ancienne caserne en immeubles de logements - projet Sequenza
210	13-09-17	NB	BXL-2.2606	BXL - Rue Antoine Dansaert 49-51	Transfo imm avec rez comm et 3 logements aux étages
211	13-09-17	NB	BXL-2.2230	BXL - Rue d'Ophem 35	Agrandir un appartement au R+4 (ajout d'un volume en toiture)
212	13-09-17	NB	BXL-2.2353	BXL - Rue Locquenghien, 15-17-19, angle rue d'Ophem	Agrandir un appartement au R+4 (ajout d'un volume en toiture)
213	13-09-17	NB	BXL-2.2607	BXL - Square Ambiorix 23	Modifier l'escalier d'accès à l'immeuble avec création d'une rampe PMR
214	13-09-17	NB	BXL-2.2611	BXL - Clos du Château d'Eau	Construction d'une habitation unifamiliale
215	13-09-17	NB	FRT-2.148	FRT - Rue Saint-Denis, 5	Transformation d'une maison unifamiliale en deux logements (régularisation)
216	13-09-17	NB	FRT-2.147	FRT - Rue Marconi, 65	Aménagement de terrasses en façade arrière et modification des châssis en façade avant (régularisation)
217	13-09-17	NB	SBK-2.218	SBK - Place Colignon, 56	Modification de la façade du rez-de-chaussée et du 1 ^{er} étage
218	13-09-17	NB	SGL-2.395	SGL - Chaussée de Charleroi, 236	Modification des châssis en façade avant

219	13-09-17	NB	UCL-2.369	UCL - Avenue Winston Churchill, 84	Changement d'affectation et extension d'un cabinet médical
220	13-09-17	Opm	BXL-2.2592 / 2267	BXL - Avenue Louise, 228 / rue Lens, 29-31	Transfo immeuble de bureau en un imm mixte (côté Louise), démol anc. écuries et reconstr immeuble de 25 logements
221	13-09-17	Opm	WSL-4.19	WSL - Heilige-Familieplein	Herinrichting van het plein (nieuwe plannen)
222	4-10-17	O	ETB-2.218	ETB - Boulevard L. Schmidt 92	Création de 6 unités de logements et rehausse de 4 étages
223	4-10-17	NB	XL-2.570	XL - Rue Franz Merjay, 133	Logmt supp ds combles, ext et rehausst d'une maison unifamiliale
224	4-10-17	NB	UCL-2.367	UCL - Chaussée de Saint-Job, 781	construction d'une maison unifamiliale au-dessus d'un garage
225	4-10-17	NB	WMB-2.205	WMB - Avenue du Geai, 13	Démolir et reconstruire une maison unifamiliale
226	4-10-17	NB	XL-2.571	XL - Chaussée de Wavre, 149	mise en conformité de l'extension et l'aménagement d'un logement au sixième étage
227	4-10-17	NB	BXL-2.2606	BXL - Rue Antoine Dansaert, 49-51	Transfo imm avec rez commercial et 3 logements aux étages
228	4-10-17	NB	AND-2.235	AND - Chaussée de Ninove, 709	Placement d'un dispositif publicitaire de 17m²
229	4-10-17	NB	FRT-2.146	FRT - Rue de Hal, 24-26	Mise en conformité du nombre de logts, annexe, lucarne, terrasse arrière et modif faç à rue
230	4-10-17	NB	BXL-2.1856	BXL - Rue des Minimes, 107-137	Modif façade et structure des bâtiments, abri pour stockage poubelles et modif terrasses du rez
231	4-10-17	NB	AND-2.260	AND - Rue Van Lint, 51	Changmt d'affectat° d'un atelier en lieu de culte (régul)
232	4-10-17	NB	BXL-2.1545	BXL - Rue des Palais Outre-Ponts, 364	Transfo maison de rapport avec 2 logemts et 1 rez comm en maison de 4 logemts et 1 atelier au rdc
233	4-10-17	NB	BXL-2.2608	BXL - Bd Adolphe Max, 8-10	Placement de 7 enseignes
234	4-10-17	NB	WBM-2.41	WMB - Square de l'Arbalète, 3	Construction d'une piscine et d'une annexe (régul)
235	4-10-17	Opm	BXL-4.179	REGION BRUXELLOISE	Projet de modif du PRAS relative à la liasion de transport en commun nord-sud
236	4-10-17	Opm	BXL-2.1788	BXL - Rue des Alexiens, 16 – Ecole primaire Sint-Joris.	transformer les combles en 11 logements sociaux et création d'un nouvel accès depuis la rue
237	4-10-17	Opm	EVR-2.48	EVR - Avenue Jules Bordet – Cimetière d'Evere	construire un nouveau crematorium et abattre 13 arbres
238	18-10-17	O	BXL-4.105	BXL - avenue du Port / rue Claessens	Réaménagement voirie
239	18-10-17	O	BXL-2.1152	BXL - Cantersteen, 1 - auvent	Démolition d'un auvent (ancienne entrée Gare centrale)
240	18-10-17	NB	BXL-2.2610	BXL - rue Jacques Jordaens, 20	Division d'une maison de maître en 4 appartements
241	18-10-17	NB	BXL-2.1144/1523	BXL - Petite rue des Bouchers, 5-7, 9-13	Transformation des 5 rez et des 1er étages commerciaux en 1 restaurant
242	18-10-17	NB	BXL-2.1144/1523	BXL - Petite rue des Bouchers, 5-7, 9-13	Transformation des étages des 5 immeubles en 6 appartements
243	18-10-17	NB	BXL-2.479	BXL - avenue Louise, 340	Division d'1 maison unifamiliale en 4 logements
244	18-10-17	NB	BXL-2.2399	BXL - rue de l'Etuve, 27-29 / rue du Lombard, 39	Changement d'affectation de bureaux en habitations
245	18-10-17	NB	BXL-2.2609	BXL - Rue Stéphanie, 167	Transfo et ext d'un imm existant (avec rez comm)
246	18-10-17	NB	BXL-2.764	BXL - Boulevard de Waterloo, 38 (The Hotel (anc. Hilton)	Modif façade et aménagement intérieur au rez-de-chaussée
247	18-10-17	NB	SGL-2.170	SGL - Parvis Saint-Gilles, 23 à 29	Transfo du rez d'un imm mixte comprenant des commerces et une entrée de métro

248	18-10-17	NB	UCL-2.368	UCL - Rue du Repos, 115 et 123	Demande de modification du permis de lotir n°233.
249	18-10-17	NB	WSP-2.229	WSP - Avenue de Tervueren, 314	Réno et transfo d'1 maison unif, aménagée d'anciennes écuries en logement
250	8-11-17	O	BXL-2.2613	BXL - Rue du Midi, 19-21	Construction d'un balcon métallique au premier étage en façade à rue
251	8-11-17	G	BXL-2.572	BXL - Boulevard de l'Empereur, 2 à 4	Remplacement de la menuiserie extérieure et du sas d'entrée, dispositif PMR
252	8-11-17	G	BXL-2.2301	BXL - Rue du Marché aux Fromages, 13	Changt d'utilisation de commerce en « Coffee House » et ext du comm au 1 ^{er} , duplex étages, vitrine
253	8-11-17	NB	AND-2.261	AND - Vlindersstraat 290A	Verbouwing van een ééngezinswoning
254	8-11-17	NB	AND-2.262	AND - Rue des Betteraves, 60	Démolition du hangar existant et construction d'un nouvel hangar
255	8-11-17	NB	BXL-2.1795	BXL - Rue Neuve, 27-29	Modification de la devanture commerciale (accès et châssis)
256	8-11-17	NB	BXL-2.1150	BXL - Place Saint-Géry, 27- 28	Réunion du rez-de-chaussée du n°28 et n°27 pour aménager un horeca, modif châssis, tente solaire et terrasse
257	8-11-17	NB	BXL-2.858	BXL - Eikstraat, 2-6	Wijziging van de uitstalramen, plaatsen van lichtpunten
258	8-11-17	NB	BXL-2.2612	BXL - Rue Royale, 99	Placement de 3 enseignes
259	8-11-17	NB	BXL-2.2612	BXL - Rue Royale, 99	Modification de la devanture commerciale (accès et châssis)
260	8-11-17	NB	XL-2.572	XL - Rue Lanfray, 22	Démol des murs porteurs, élargis baie en façade arrière dans une maison unifamiliale
261	8-11-17	NB	XL-2.494	XL - Place Fernand Cocq, 20	Travaux intérieurs (régul partielle)
262	8-11-17	NB	XL-2.572	XL - Rue Van Elewyck, 51	Division des étages, vitrine, remplace châssis
263	8-11-17	NB	SBK-2.321	SBK - Rue Quinaux, 7	Implantation d'une station relais de télécommunication mobile
264	8-11-17	NB	WSL-2.123	WSL - Avenue Jean-François Debecker, 107	Transfo d'une maison unifamiliale
265	8-11-17	NB/foute procedure	SBK-2.320	SBK - Koninginneplein, 38-39	Renovatie van de voorgevel
266	8-11-17	Opm	XL-2.351	XL - Rue Defacqz, 32	Extension du commerce et rénovation de la façade à rue
267	29-11-17	O	BXL-4.180/BXL-4.168	BXL - Porte d'Anvers et rue de Laeken 148-185	Aménagement de la voirie de la Porte d'Anvers et d'une portion de la rue de Laeken
268	29-11-17	O	BXL-2.2611	BXL - Impasse de la Fidélité, 11	Transformation de la façade, rempli de la toiture et changet d'affectation du rez (régul partielle)
269	29-11-17	O	SBK-2.323	SBK - Rue Paul Hymans, 1-3 / av. A Général Wahis, 224	Démol maison unif et construction d'un immeuble à appartements
270	29-11-17	O	XL-2.574	XL - Rue Washington, 180-196 / rue Hector Denis, 13	Réno maison de maître (n°180-184), démol imm (n°186-196), construct° de 4 nouveaux bâtiments
271	29-11-17	O	SGL-2.397	SGL - Chaussée de Charleroi, 196-198	Installation d'auvents au-dessus des fenêtres et de la porte d'entrée
272	29-11-17	NB	BXL-2.2614	BXL - Rue Jacques Jordaens, 24	Transfo maison unif en un imm de 4 logements
273	29-11-17	NB	BXL-2.2615	BXL - Rue des Fabriques, 26	Transformation d'un immeuble et aménagement en 8 logements
274	29-11-17	NB	BXL-2.2166	BXL - Rue des Fripiers, 21	Changmt utilisation de comm de détails en snack (ext au 1 ^{er} étage et réaméngt des logements sup)
275	29-11-17	NB	BXL-2.2529	BXL - Antoine Dansaertstraat, 39-41	Wijziging van de gevel op de begane grond
276	29-11-17	NB	BXL-2.532	BXL - Rue de la Colline, 12	Transformation d'un immeuble mixte (commerce, bureau et 3 logements) en un immeuble de 5 logements

277	29-11-17	NB	ETB-4.17	ETB - Place Saint-Antoine	Réalisation d'une fresque sur un muret (entre l'église et le quai du tram)
278	29-11-17	NB	ETB-2.219	ETB - Rue Fétis, 40	Annexe sur 2 niveaux, terrasse et escalier à l'arrière d'une maison unifamiliale (régul)
279	29-11-17	NB	ETB-2.209	ETB - Rue Fétis, 54	Modif châssis arrière et toiture de pignon avant (régul)
280	29-11-17	NB	KKB-2.106	KKB - Rue Herkoliers, 27	Transfo maison de comm en logmts
281	29-11-17	NB	SGL-2.360	SGL - Chaussée de Waterloo, 211	Install° tente solaire, modif d'un châssis au 1er étage et des lanterneaux
282	29-11-17	NB	SGL-2.396	SGL - Rue Henri Wafelaerts, 58	Divers travaux en façades avant et arrière (régul)
283	29-11-17	NB	SBK-2.322	SBK - Rue Royale-Sainte-Marie, 82	Modif affectat° (division maison unif en 2 logmts et bureau), transfo int, ext vol en toiture (régul)
284	29-11-17	NB	SBK-2.324	SBK - Avenue Latinis, 73	Transfo combles d'un imm de 3 logmts, aménagt terrasse sur toit plat, travaux int et modif façades
285	29-11-17	NB	WSP-2.230	WSP - Avenue Nestor Plissart, 86	Transformation avec modification de volume (régularisation).
286	29-11-17	NB	WSP-2.231	WSP - Rue Maurice Liétard, 66	Transformation de la terrasse au 3 ^{ème} étage en pièce de vie (régularisation)
287	29-11-17	Opm	BXL-3.115	BXL - Tielemansstraat / Charles Demeerstraat	Aanleg van een park op de oude spoorlijn 28a
288	29-11-17	Opm	SBK-4.17/BXL-4.179	SBK - Reine, Progrès, Aerschot, Liedts	Mise en œuvre d'un nouveau plan de mobilité (voie de trams, profils voiries, mobilier, éclairage, abattages, etc.)
289	29-11-17	Opm	FRT-2.133	FRT - Avenue Molière, 124	Modification du volume en façade arrière (dernier étage)
290	29-11-17	Opm	SGL-2.302	SGL - Avenue Paul Dejaer, 14	Remplacement de la porte d'entrée, suppr de la tente solaire, enseignes, etc.
291	13-12-17	O	WMB-2.207	WMB - Place A. Payfa-Fosseprez	installation d'une terrasse et placement d'un auvent dans l'espace public (régularisation)
292	13-12-17	O	BXL-2.2618	BXL - Avenue Antoine Depage, 13	Réaménagement d'une maison unifamiliale
293	13-12-17	NB	ETB-2.201	ETB - Rue Louis Hap, 81 à 83	Modification du tracé des murs mitoyens du côté des jardins
294	13-12-17	NB	SBK-2.325	SBK - Rue Gallait, 24	Changmt utilisation de comm en horeca, modification de la façade avant, ext annexe rez et enseignes (régul. partielle)
295	13-12-17	NB	BXL-2.2620	BXL - Rue Fransman, 104	Division d'une maison unifamiliale en 3 logements, exhaussement de la toiture et ajout d'une annexe
296	13-12-17	NB	KKB-4.6	KKB - Rue de l'Armistice, sq F. Vande Sande, rue Herkoliers, rue des Tisserands	Réamgt voiries et abords station Simonis, Félix Vande Sande, Herkoliers et Tisserands (CQD Koekelberg Historique)
297	13-12-17	NB	XL-2.576	XL - Rue Ernest Solvay, 25	Restauration des façades, rénovation d'1 imm. de 3 logements
298	13-12-17	NB	BXL-2.2216	BXL - Antwerpselaan 37 / Koopliedenstraat 63	Slopen opslagruimten (Koopliedenstraat) en heropbouwen woongebouw; wijzigingen van het gebouw (Antwerpselaan)
299	13-12-17	NB	BXL-4.181	BXL - Rue de la Loi – tronçon entre la rue Royale et le boulevard du Régent	Réaménagement de la voirie avec pistes cyclables séparées
300	13-12-17	Opm	BXL-2.2617	BXL - Rue Belliard, 9 / angle rue du Commerce	démolition d'un immeuble de bureaux et construction d'un immeuble de bureaux R+10
301	13-12-17	Opm	XL-2.575	XL - Rue du Trône, 67	transformation et rénovation d'un immeuble avec modification de la toiture,
302	13-12-17	Opm	SBK-4.31	SBK - Bd Auguste Reyers	Réaménagement complet du boulevard Auguste Reyers (CU)

G: gunstig advies / GOV: gunstig advies onder voorbehoud / O: ongunstig advies / Opm: opmerkingen en aanbevelingen / type: standaardadvies / NB: niet behandeld wegens personeelstekort / PU: stedenbouwkundige vergunning / CU: stedenbouwkundig attest

6. OVERZICHT VAN DE ADVIEZEN UITGEBRACHT IN HET KADER VAN VRIJWARINGSPROCEDURES

	ZITTING	ADVIES	DOSSIER NR	ADRES	VOORWERP VAN DE AANVRAAG
1	19-04-17	G	SBK-3.29	SBK - Avenue Louis Bertrand	Proposition de classement comme site à l'initiative de la CRMS
2	31-05-17	G	BXL-2.374	BXL - Av. Palmerston, 18 – Maison Moyaux (arch. L. Govaerts)	Proposition de classement comme monument de la façade avant et de la toiture à bâtière
3	31-05-17	DOC	BXL-2.2591	BXL - Quai au Bois à Brûler, 47 - Marie-Joseph (décor Ch. Gevers)	Proposition de classement comme monument de l'intérieur du restaurant
4	13-09-17	G	WSL-2.41	WSL - Bd de la Woluwe, Vandervelde, Assomption et Mounier	Proposition de classement comme ensemble de <i>La Mémé</i>
5	4-10-17	G	AND.-3.11	AND - Site du Vogelzang – Vallon de Meylemeersch	Classement comme site du Meylemeersch
6	4-10-17	GOV	UCL-2.190	UCL – Villa Puy Fleuri – Avenue Winston Churchill, 228	Ouverture de la procédure de classement comme monument
7	4-10-17	GOV	UCL-2.341	UCL - Avenue de la Floride, 127 - Manoir Pirenne et parc paysager	Ouverture de la procédure de classement comme site
8	8-11-17	G	BXL-2.2580	BXL - Rue des Bogards, 34-36-38 et 40	Ouverture de la procédure de classement comme ensemble des immeubles à front de rue
9	8-11-17	G	BXL-2.1598	BXL - Rue de Namur, 4-12 - anc. abbaye St-Jacques sur Coudenberg	Ouverture de la procédure de classement comme ensemble de certaines parties des bâtiments
10	29-11-17	G	BXL-2.428	BXL - Avenue de Stalingrad, 62 – Maison Jamaer	Extension du classement à certaines parties int. de la maison et au jardin
11	29-11-17	G	BXL-2.1367	BXL - Rue de Louvain, 22-24 – ancienne pharmacie Kusnick	Classement comme monument de certaines parties de l'ancienne pharmacie
12	13-12-17	G	BXL-2.2619	BXL - Bd de Waterloo, 94 – anc. pharmacie Paul Weil	Proposition de classement comme monument de certaines parties du bien à l'initiative de la CRMS

G: gunstig advies / GOV: gunstig advies onder voorbehoud / O: ongunstig advies / DOC: documenteren

7. OVERZICHT VAN DE BEZOEKEN EN VERGADERINGEN IN 2017

(de vergaderingen voorafgegaan door een * betreffen de begeleidingscomités en werkgroepen; die voorafgegaan door een ° betreffen zittingen van de GOC)

	DATUM	AFSPRAAK	ONDERWERP VAN DE VERGADERING
1	9-1	Ter plaatse	WSP - Av. de Tervueren, 150. Projet de transformation et de rehausse de l'immeuble.
2	11-1	Perspective BXL	SBK - Masterplan site RTBF-VRT.
3	12-1	Gemeente	SGL - Rue de Bordeaux - Ecole J.J. Michel.
4	18-1	Ter plaatse	BXL - Place du Jeu de Balle. Réalisation de sondages du bunker.
5	20-1	Ter plaatse	AND - Rue du Libre Examen. Anc. Brasseries Atlas.
6	20-1	Ter plaatse	BXL - Palais des Beaux-Arts. Eclairage plafond salle H. Leboeuf.
7	23-1	Ter plaatse	XL - Av. Molière, 172. Demande de permis modificatif.
8	23-1	Gemeente	WMB - Stade des Trois Tilleuls. Projet de rénovation.
9	25-1	Perspective BXL	* REGION - PRDD. Présentation par Perspective Brussels (GT).
10	25-1	Ter plaatse	* UCL - Droh!me. Hippodrome de Boitsfort. Projet « Droh!me ». Reconversion des bâtiments (CA).
11	25-1	CCN	UCL - Av. E. Reisdorff, 36. Institut des Invalides de Guerre.
12	26-1	CCN	* REGION - PRDD. Réunion préparatoire avis CRMS (GT).
13	26-1	CCN	BXL - Rue des Chapeliers, 18-20.
14	26-1	Perspective BXL	° CRD. Séance plénière.
15	26-1	CCN	BXL - Cité administrative. Aménagement de la parcelle adjacente au jardin Pechère.
16	27-1	Ter plaatse	BXL - Rue Villa Hermosa. Extension du Palais des Beaux-Arts.
17	31-1	Ter plaatse	BXL - Cimetière de Laeken.
18	6-2	CCN	WSP - Av. de Tervueren, 150. Projet de transformation et de rehausse de l'immeuble.
19	6-2	Beliris	BXL - Place Royale. Réaménagement de l'espace public.
20	8-2	Leefmilieu Brussel	BXL / MSJ - Projet de connexion entre le parc de Tour & Taxis et le pont du Jubilé.
21	9-2	CCN	BXL - Rue Villa Hermosa. Terrain mitoyen au Palais des Beaux-Arts.
22	9-2	Perspective BXL	° CRD. PRDD. Groupe de travail « Territoire / Logement ».
23	9-2	CCN	WMB - Jardin du château Charle-Albert.
24	14-2	Ter plaatse	WMB - Chaussée de la Hulpe, 185. Bâtiment CBR.
25	14-2	Perspective BXL	° CRD. PRDD. Groupe de travail « Territoire / Logement ».
26	16-2	Perspective BXL	° CRD. PRDD. Groupe de travail « Qualité de vie ».
27	16-2	Perspective BXL	° CRD. PRDD. Groupe de travail « Mobilité ».
28	16-2	CCN	WSP - Av. de Tervueren, 150. Projet de transformation et de rehausse de l'immeuble.
29	20-2	Ter plaatse	BXL - Av. Palmerston, 18.
30	21-2	Perspective BXL	° CRD. PRDD. Groupe de travail « Qualité de vie ».
31	21-2	Ter plaatse	XL - Rue de l'Arbre Bénit, 87. Transformation en kots d'étudiants.
32	21-2	CCN	WSL - Chapelle de Marie la Misérable.
33	21-2	Parlement	REGION - Réforme du CoBAT.
34	23-2	Leefmilieu Brussel	* WSP - Parc de Woluwe. Restauration du Pont (CA).
35	23-2	Perspective BXL	° CRD. PRDD. Groupe de travail « Mobilité ».
36	24-2	Ter plaatse	* WMB - Chaussée de la Hulpe, 185. Bâtiment CBR (GT).
37	24-2	Ter plaatse	SBK - Hôtel communal. Acoustique de la salle de guichets.
38	3-3	CCN	ETB - Restauration de la Maison Hap.
39	6-3	CCN	BXL - Place Royale. Traitement des façades.
40	7-3	Parlement	REGION - Réforme du CoBAT.
41	8-3	Ter plaatse	* UCL - Droh!me. Examen des aspects paysagers (GT).
42	8-3	CCN	WSL - Hof-ten-Berg 10-20.

43	9-3	Perspective BXL	° CRD. PRDD. Séance plénière.
44	9-3	Ter plaatse	BXL - Rue des Comédiens, 24.
45	10-3	CCN	AND - Rue du Libre Examen. Anc. Brasseries Atlas.
46	14-3	Ter plaatse	BXL - Rue des Pierres, 46.
47	14-3	Kantoor Schepen	SGL - Rue de Bordeaux - Ecole J.J. Michel.
48	15-3	Ter plaatse	* BXL - Rue du Chevreuil. Bains publics de la Ville de BXL (CA).
49	16-3	Perspective BXL	° CRD. PRDD. Séance plénière.
50	16-3	CCN	JET - Château de Dieleghem dans le parc Titeca.
51	20-3	Leefmilieu Brussel	* AUD - Forêt de Soignes - plan de gestion (CA).
52	22-3	Ter plaatse	* UCL - Droph!me. Aménagement d'une plaine de jeux (BC).
53	23-3	Ter plaatse	WMB - Av. des Archiducs, 1-3. Examen d'un modèle de châssis.
54	23-3	Perspective BXL	° CRD. PRDD. Séance plénière.
55	23-3	Beliris	XL - Av. de la Couronne et rue Gray. Installation d'un ascenseur.
56	28-3	CCN	BXL / MSJ - Projet de connexion entre le parc de Tour & Taxis et le pont du Jubilé.
57	29-3	Ter plaatse	WMB - Av. des Archiducs, 1-3. Examen d'un modèle de châssis.
58	29-3	CCN	AUD - Forêt de Soignes.
59	30-3	Perspective BXL	° CRD. PRDD. Séance plénière. Présentation de l'avis CRMS sur le PRDD.
60	31-3	CCN	XL - Av. de la Couronne et rue Gray. Installation d'un ascenseur.
61	4-4	CCN	BXL - Cinquantenaire. Problématique des parkings.
62	5-4	CCN	* WMB - Chaussée de la Hulpe, 185. Bâtiment CBR (GT).
63	6-4	Ter plaatse	AND - Site du Vogelzang - restauration du Kattenkasteel.
64	19-4	CCN	UCL - Av. E. Reisdorff, 36. Institut des Invalides de Guerre.
65	19-4	Ter plaatse	BXL - Place Royale. Essais d'éclairage scénographique.
66	20-4	CCN	BXL - Place de la Bourse. Réaménagement de l'espace public.
67	25-4	Ter plaatse	BXL - Halte Congrès. Essais d'éclairage scénographique.
68	26-4	CCN	AND - Site du Vogelzang - restauration du Kattenkasteel.
69	26-4	Ter plaatse	BXL - Place du Petit Sablon, 14. Projet de revalorisation du rez-de-chaussée.
70	26-4	Ter plaatse	* UCL - Droph!me. Présentation RIE et maison de la Forêt (CA).
71	28-4	CCN	* WMB - Chaussée de la Hulpe, 185. Bâtiment CBR. Réflexion internationale (GT).
72	28-4	Infrabel	XL - Projet de réfection du pont Fraiteur.
73	2-5	CCN	BXL - Tour & Taxis. Gare maritime et Hôtel de la Poste.
74	5-5	Gemeente	XL - Aperçu des dossiers patrimoniaux en cours.
75	5-5	CCN	JET - Château de Dieleghem dans le parc Titeca.
76	5-5	Ter plaatse	AND - Rue du Chapelain - Vieux Béguinage.
77	9-5	Perspective BXL	° CRD. Séance plénière.
78	9-5	Ter plaatse	WSP - Av. des Cyclistes, 11 (arch. J. Diongre).
79	10-5	Gemeente	REGION - Réforme du CoBAT.
80	11-5	Perspective BXL	REGION BRUXELLOISE. Projet pilote - intégration urbanistique d'écoles.
81	11-5	CCN	UCL - Site du Keyenbempt. Gestion des parcelles appartenant au CPAS.
82	15-5	CCN	SJN - Jardin du Botanique. Infractions.
83	16-5	CCN	BXL - Cinquantenaire - Grande Mosquée. Rénovation et réaménagement des abords.
84	16-5	Ter plaatse	BXL - Marché aux Porcs - Le Cheval Marin.
85	17-5	Ter plaatse	UCL - Av. de Floride, 125 – Manoir Pirenne.
86	17-5	Ter plaatse	JET - Kasteel van Dielegem in het Titecapark.
87	19-5	CCN	BXL - Rue Saint-Pierre - Cinéma Marivaux. Éclairage et restauration de la façade arrière.
88	22-5	Ter plaatse	BXL - Tour & Taxis. Réaménagement de la Gare maritime et du bâtiment de la Poste.

89	22-5	Ter plaatse	FRT - Maison communale. Réaménagement des combles.
90	24-5	CCN	SBK - Av. Louis Bertrand. Réaménagement de l'espace public.
91	29-5	Ter plaatse	WSL - Maison communale. Restauration intérieure.
92	30-5	Ter plaatse	BXL - Rue des Commerçants, 48-50.
93	31-5	CCN	SJN - Jardin du Botanique. Restauration des verrières.
94	31-5	CCN	WSL - Moulin de Lindekemaele. Installation d'une station d'épuration.
95	1-6	Ter plaatse	WMB - Eglise Saint-Hubert. Réaménagement en logements.
96	6-6	Perspective BXL	° CRD. PRDD – Volet économique.
97	7-6	CCN	BXL - Grand Place, 5 – Transformation de l'immeuble CBC en hôtel.
98	8-6	Ter plaatse	BXL - Rue des Commerçants, 48-50.
99	12-6	CCN	AND - Place du Conseil et abords. Installation de poteaux porte-caténaires.
100	13-6	Perspective BXL	° CRD. PRDD – Volet économique.
101	13-6	CCN	XL - Av. Général Jacques, 26.
102	15-6	CCN	BXL - Rue de l'Etuve, 49-51.
103	16-6	Ter plaatse	WSL - Visite de l'ensemble architectural <i>La Mémé</i> (arch. S. et L. Kroll).
104	20-6	Ter plaatse	XL - Rue Lanfray, 8. Rénovation et subdivision.
105	20-6	Ter plaatse	BXL - Marché aux Herbes, 16. Réaffectation des étages en logement.
106	22-6	Ter plaatse	BXL - Rue Saint-Pierre - Cinéma Marivaux. Restauration de la façade arrière.
107	23-6	CCN	BXL - Palais de la Bourse.
108	23-6	Ter plaatse	BXL - Rue des Commerçants, 48-50.
109	26-6	Ter plaatse	BXL - Palais de la Bourse. Eclairage scénographique.
110	27-6	CCN	REGION - Réforme du CoBAT.
111	28-6	Ter plaatse	* BXL - Rue du Chevreuil. Bains publics de la Ville de BXL (CA).
112	3-7	Ter plaatse	XL - Rue de l'Abbaye, 28B
113	3-7	CCN	XL - Av. Général Jacques, 26.
114	4-7	CCN	* UCL - Droh!me. Gestion du parking sauvage autour de l'hippodrome (GT).
115	4-7	Ter plaatse	SGL - Rue de Bordeaux - Ecole J.J. Michel.
116	5-7	Ter plaatse	WSL - Av. Jean-François Debecker, 48. Rénovation et extension.
117	6-7	CCN	BXL / XL - Aile capitulaire de l'abbaye de la Cambre.
118	11-7	CCN	UCL - Av. de Floride, 125 – Manoir Pirenne.
119	12-7	Ter plaatse	BXL - Conservatoire royal de Musique. Conservation des châssis.
120	14-7	CCN	BXL - Petite Ceinture. Aménagement de pistes cyclables.
121	14-7	Cabinet R. Vervoort	JET - Parc du Poelbos. Installation d'équipements scolaires.
122	24-7	Ter plaatse	UCL - Av. de Floride, 125 - Manoir Pirenne.
123	10-8	CCN	AND - Rue Kuborn, 6-10 - Ecole vétérinaire. Construction de 125 logements.
124	11-8	Ter plaatse	ETB - Av. de Tervueren, 76.
125	5-9	CCN	* FRT - Park Jupiter (CA).
126	6-9	CCN	* UCL - Droh!me, Réunion de travail. Instruction du dossier (CA).
127	8-9	CCN	AND - Place du Conseil, 1 - Maison communale. Réunion de travail DMS-CRMS.
128	11-9	Ter plaatse	AND - Rue du Chapelain - Vieux Béguinage.
129	12-9	Ter plaatse	AND - Place du Conseil, 1 - Maison communale. Visite sur place CRMS.
130	13-9	CCN	* REGION - Modification du PRAS relative à la liaison souterraine nord-sud (GT).
131	15-9	Gemeente	AND - Rue du Chapelain - Vieux Béguinage.
132	15-9	Cabinet R. Vervoort	XL - Rue Defacqz, 14.
133	14-9	Perspective BXL	° CRD. PRDD.
134	18-9	CCN	SBK - Parc Josaphat. Construction de la tribune nord.

135	20-9	Ter plaatse	* UCL - Droh!me (CA).
136	20-9	CCN	AND - Site du Vogelzang - restauration du Kattenkasteel.
137	29-9	CCN	ETB - Orangerie de la maison Hap.
138	3-10	Perspective BXL	° CRD. PRDD.
139	10-10	CCN	WSP - Cité de l'Amitié.
140	16-10	Ter plaatse	WSP - Cité de l'Amitié.
141	17-10	Ter plaatse	BXL - Rue de l'Ecuyer, 41.
142	6-11	CCN	* AUD - Forêt de Soignes - restauration des drèves (CA).
143	6-11	KCML	BXL - Avenue Belliard, 161 - Maison Dillens.
144	7-11	Perspective BXL	° CRD. PRDD. Groupe de travail 5, 2e lecture.
145	7-11	Perspective BXL	° CRD. PRDD. Axe 1 "Logement" 1ere lecture.
146	9-11	CCN	JET - Parc du Poelbos. Installation d'équipements scolaires.
147	13-11	Ter plaatse	ETB - Orangerie et jardin Hap. Complément d'information: visite des lieux.
148	13-11	KCML	ETB - Orangerie et jardin Hap. Complément d'information: réunion avec le demandeur.
149	14-11	Perspective BXL	° CRD. PRDD. Axe 2 "Cadre de vie" 2e lecture.
150	14-11	Perspective BXL	° CRD. PRDD. Axe 1 "Logement" 2e lecture.
151	16-11	Ter plaatse	SBK - Av. Louis Bertrand. Réaménagement de l'espace public.
152	21-11	Ter plaatse	XL - Rue Washington, 180 à 196 / Rue Hector Denis, 13.
153	23-11	Perspective BXL	° CRD. PRDD. Approbation de l'avis final.
154	23-11	Ter plaatse	BXL - Av. Stalingrad, 62 - Maison Jamaer. Extension du classement.
155	23-11	Ter plaatse	BXL - Grand-Place, 13-14 "Les Ducs de Brabant".
156	27-11	KCML	SBK - Av. des Glycines. Réaménagement de l'EP aux abords de l'église Sainte-Suzanne.
157	27-11	KCML	SBK - Place des Bienfaiteurs. Réaménagement des trottoirs extérieurs de la place.
158	28-11	Ter plaatse	WSP - Parc de Woluwe. Restauration du pont rustique.
159	30-11	KCML	SGL - Aegedium. Rencontre avec les nouveaux acquéreurs.
160	1-12	CCN	AND - Projet Kuborn. Construction d'un complexe de logements.
161	5-12	Ter plaatse	WMB - Bd du Souverain, 23 - AXA (anc. Royale belge).
162	8-12	Ter plaatse	SBK - Hôtel communal. Aménagement d'une antenne de police au rez-de-chaussée.
163	11-12	Ter plaatse	BXL - Rue de l'Etuve, 47.
164	13-12	Ter plaatse	BXL - Paleis voor Schone Kunsten.
165	15-12	CCN	JET - Parc du Poelbos. Installation d'équipements scolaires.
166	18-12	Ter plaatse	WMB - Bd du Souverain, 23 - AXA (anc. Royale belge).
167	20-12	Ter plaatse	FRT - Abbaye de Forest. Reconversion en pôle culturel.
168	21-12	CCN	ETB - Restauration de la maison Hap.